Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1195

ՈՒՐԲԱԹ 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1887 (Ն. Տ.) 6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1888

22 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1305

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خاننده ارەولك
غزته‌سی ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ	» »	80
» » Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց » և տեղական Թղթատարով տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական Թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ տարեկան	ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

«Նոր տարւոյ առթիւ բոլոր Մայրաքաղաքաց մէջ արտասանեալ պաշտօնական խօսքերն ըստ ամենայնի խաղաղական հանգամանք ունէին»։ Այսպէս կ'աւետէ հեռագիրն, և անգամ մ'ևս կը վերածնին խաղաղութեան պահպանման յոյսերը։ Բայց ե՞րբ պատահեր է որ մօտալուտ պատերազմի մը առաջին նշանը տրուած լինի իբրև կաղանդէք փոխանակուած պաշտօնական և քաղաքավարական յայտարարութեանց միջոցաւ։ Որչափ կը յիշենք, անգամ մը միայն, 1859ի կաղանդի օրն էր որ Նաբոլէոն Գ. կայսրը, դեսպաններն ընդունելով, ըսաւ Աւստրիոյ դեսպանին. «Հաղորդեցէք ձեր վեհապետին որ թէև գոհ չեմ աւստրիական քաղաքականութենէն, բայց Ֆրանձ Եօզէֆ կայսեր անձին նկատմամբ զգացմունքս անփոփոխ են»։ Նոյն տարին տեղի ունեցաւ Իտալիոյ և Ֆրանսայի յաղթական պատերազմն Աւստրիոյ դէմ։ Բայց այսպիսի յայտարարութիւն մը Նաբոլէոն Գ. միայն կրնար ընել, ո՛չ թէ որովհետև ֆրանսական Երկրորդ Կայսրութենէն աւելի հզօր Տէրութիւն չէ եղած կամ չկայ Եւրոպիոյ մէջ, այլ որովհետև արդի վեհապետք սովոր չեն Նաբոլէոն Գ.ի Թուլերիանութեանց, և ամիսներով կամ շաբաթներով առաջ իրենց դիտաւորութիւններն համարձակապէս հռչակելու անխոհեմութիւնը չեն գործեր։ Ուստի, եւրոպեան կացութիւնը տակաւին նոյնչափ վտանգալից կրնայ լինել որչափ կ'երևէր վերջին շաբաթներուս մէջ, թէև ամանորի յայտարարութիւնք խաղաղութիւն, հաշտութիւն, սէր և միաբանութիւն բուրեն։ Անհերքելի իրողութիւն մ'է թէ օրուան խնդրոյ վիճակը բարեփոխում չէ կրած։ Ձենք լսեր թէ պուլկարական խնդրոյն համար բանաւոր լուծում մը գտնուած լինի։ Ձենք լսեր թէ Ռուսիա և Աւստրիա իրենց սահմանաց վրայ համախմբուած զօրքերը ցրուելու որոշում տուած լինին։ Ձենք լսեր թէ Ձարին և Վիլհէլմ կայսեր մասնաւոր բանակցութիւնք գոհացուցիչ կարգադրման մը յանգած լինին։ Եւ քանի որ եւրոպեան կացութեան այս տիրող տարրեց մէջ բարեփոխում չերևիր, պաշտօնական և քաղաքավարական հաւաստեաց չարժեր տալ մեծ կարևորութիւն մը։

* *

Հռչակաւոր «խարդախեալ պաշտօնագրերն» հրատարակուեր են Պերլինի պաշտօնական լրագրոյն մէջ, թէև ո՛չ Հավաս ո՛չ Ռէօյթըր բան մը չծանուցին անոնց պարունակութեան վրայ։ Կը յիշուի թէ Պիզմարք Իշխանին Ռուսիոյ կայսեր հետ տեսակցութենէն ի վեր մեծ կարևորութիւն կը տրուէր այս պաշտօնագրաց խնդրոյն։ Այդ խորհրդաւոր թղթոց միջոցաւ ոմանք չարամիտ դիւանագէտք պաղութիւն ձգեր են Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջև, հասկցնելով Ձարին թէ Պիզմարք Իշխան ոյժ կուտայ Ֆերտինանտ Իշխանին։ Գերմանիոյ կէս-պաշտօնական լրագիրք ոմանք ամբաստանեցին Օրլէանեաններն և ի մասնաւորի Պուլկարիոյ նոր Իշխանն, իբրև հեղինակ կամ թելադիր այս մեքենայութեան։ Այս գրութեանց հրատարակումը ցայս վայր յապաղեցաւ, զի Ձարն հաւանութիւն չէր տար, և աստի մակաբերուեցաւ թէ Ձարին ընտանեկան և քաղաքական դիրքով շատ մօտ անձնաւորութիւնք մաս ունին գործին մէջ։ Բեդերսպուրկի և Պերլինի միջև բանակցութիւններ տեղի ունեցան այս թղթոց հեղինակներուն և անոնց յերիւրման կերպերուն վրայ։ Բայց հիմակ որ թուղթերը լոյս տեսան, թէ՛ Բեդերսպուրկի և թէ Պերլինի պաշտօնական լրագիրք գոհութիւն կը յայտնեն որ ամեն կողմանց անկեղծութիւնն երևան ելած է, և փոխադարձ կասկածներ փարատած են։ Եթէ իրօք այդպէս է, գոհ պէտք է լինինք որ հոգ պատճառող խնդիր մը վերցած է հրապարակէն։

* *

Լուծելով Ռումանիոյ Երեսփոխանաց ժողովը, Կարոլ Թագաւորն հրաւէր կը կարդայ ռումէն ժողովրդեան՝ վճիռ մը տալու Պ. Պրադիանոյի Նախարարութեան տարիներէ ի վեր բռնած քաղաքականութեան վրայ, յորմէ դժգոհ էին Ռուսասէրք։ Ռումէն ժողովուրդը շատ փափուկ պարագայից մէջ կը կոչուի վճիռ մը տալ իր ազգային քաղաքականութեան վրայ։ Անգամ մը, օր քաղաքական տեսութեամբ մը կը պարզէինք Ռումանիոյ ռուսասէր և հակառուս կուսակցութեանց հակընդդէմ հայեացքներն, որք, ցորչափ խաղաղութիւնն անվրդով մնար, ակադեմական հանգամանք մը միայն կրնային ունենալ. բայց երբ երկիւղ կայ եւրոպեան մօտալուտ խառնակչութեան մը, յորում Ռումանիա ի հարկէ ստիպեալ գործօն դեր մը պիտի ըստանձնէ, գործնական մեծ կարևորութիւն ունի գիտնալ թէ Ռումանիոյ Նոր Երեսփոխանութիւնն և անկէ բխելիք Նոր Նախարարութիւնը Ռուսիո՞յ յարեալ մարդիկ պիտի լինին թէ Աւստրիոյ։ Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ տիրող հոսանքն առ այժմ հակառուս է, կամ գէթ աննպաստ է Ռուսիոյ, եւ շատ կարևոր է գիտնալ թէ Ռումանիա պիտի զուգընթանա՞յ սոյն շարժման, թէ բաժնուի անկէ, որպէս շատ կ'աշխատին ռուս գործակալք ի Ռումանիա և նոցա ռումէն համախոհք։

* *

Իռլանտացիք յաջողեցան նոր զիջում մը կորզել պահպանողական Նախարարութենէն։ Կառավարութիւնն հրամայեց նոր զեղչ մը Իռլանտայի կալուածական և ագարակային վարձուց վրայ։ Զեղչին քանակութիւնը չէ անչափ որչափ տարւոյս սկիզբները կը պահանջէին Բառնէլեանք եւ անոնց դաշնակից Կլատստոնեանք։ Բայց մինչ Պահպանողականք զեղչման սկզբունքին կը հակառակէին, այժմ իրենց ձեռօք կը կատարեն զեղչ մը, և քիչ շատ կը թեթեւնայ իռլանտացի վարձակալին նիւթական անձկութիւնը։ Կլատստոնեանք և Բառնէլեանք հեգնօրէն կ'ըսեն թէ Պահպանողականք ի վերջոյ կը հաւանին այն ամեն առաջարկութեան որուն կ'ընդդիմանան ի սկզբան, և թէ օր մը անշուշտ պիտի հաւանին իռլանտական ինքնօրէնութեան գաղափարին ալ, քանի որ ամենէն աւելի ջերմութեամբ հարուածեցին ու կը հարուածեն զայն։ Բայց առ այժմ այդ կարեւորագոյն խնդրոյ վրայ ո՛և է զիջման նշան չեն ցուցներ Նախարարականք։ Պատժական ու զսպողական օրէնքն ամենայն ճշդութեամբ կը գործադրուի Իռլանտիոյ մէջ, եւ շատ մը իռլանտացի Երեսփոխանք և ազգասէրք կալանաւոր բանտերու մէջ ըրին այս տարի։ Խորհրդարանը փետրուարի սկիզբները պիտի բացուի, և մինչև այն ատեն, ու անկէ ետքն ալ բաւական ժամանակ, Լորտ Սալզպըրիի Նախարարութեան դիրքն ապահով է։ Ապաքէն, ցորչափ Միութենական Ազատականք, ընդ տնօրէնութեամբ Լորտ Հարդինկթընի, Պ. Ջէմպըրլէնի և Պ. Ճօն Պրայդի, յարեալ մնան Պահպանողականաց հակիռլանտական քաղաքականութեան, Կլատստոնեանց համար յոյս չերևիր իշխանութիւն անցնելու և Պ. Կլատստոնի իռլանտական ինքնօրէնութեան հռչակաւոր ծրագիրը կամ անոր մօտ բան մը ի գործ դնելու։ Այս կացութիւն, ազատասէր տեսութեամբ ո՛րչափ եւս անախորժ թուի Անգլիոյ օտարազգի համակրողաց, արտաքին աշխարհավարութեան տեսութեամբ շատ նպաստաւոր կը համարուի։ Եւրոպիոյ միապետական Կառավարութիւնք բնաւ վստահութիւն չունին Պ. Կլատստոնի արտաքին աշխարհավարութեան վրայ, մինչ Պահպանողականաց եւ ի մասնաւորի Լորտ Սալզպըրիի աշխարհավարութիւնն աւելի վստահութիւն կը ներշնչէ օտարազգի դիւանագէտներուն։ Նաև ընդհանուր տպաւորութիւն մը կայ թէ պահպանողական Նախարարութիւն մը աւելի ազդեցութիւն կ'ունենայ Եւրոպիոյ քաղաքական խնդրոց մէջ քան ազատական Նախարարութիւն մը։ Եւ երբ Արևելեան Խնդիրը բաց կը մնայ, ուրախալի է տեսնել թէ Եւրոպիոյ քաղաքական խնդրոց մէջ զգալի լինին Անգլիոյ ազդեցութիւնք։ Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ Լորտ Պիքընսֆիլտի մահէն ի վեր Անգլիոյ արտաքին աշխարհավարութիւնը շատ չափաւորուած է, և թէ հիմակ ո՛չ միայն Ազատականք, այլ և Պահպանողականք կ'ուզեն ըստ կարի մեկուսի կենալ եւրոպեան Տէրութեանց կռիւներէն։

Անգլ. Իքօնօմիսթ դրամական կարեւոր լրագիրը կը գրէ թէ «1888 տարւոյն մէջ դրամի տոկոսը բարձր պիտի լինի։ Վաճառականութիւնը բարւոքելու վրայ է, և ո՛չ միայն առեւտրական գործոց քանակութիւնն աւելնալու հակամէտ է, այլ և ապրանաց գներուն վրայ բարձրանալու միտում մը կ'երևի։ Այսպէս, շատ հաւանական է որ դրամը սովորականէն աւելի խնդրուի երկու տարբեր պատճառներով, քանի որ ո՛չ միայն սովորականէն աւելի գործ կը լինի, այլ և սովորականէն աւելի դրամ պէտք է միևնոյն ապրանաց գնման համար։ Վաճառականութեան բարգաւաճմամբ, յուսալի է որ Սակարանի գործառնութեանց մէջ ևս երևելի աճում մը տեղի ունենայ։»

Այս խօսքեր Թուրքիոյ համար նշանակութիւն չունին գրեթէ։ Փոքրն Ասիոյ ժողովրդոց աճեցուն աղքատութիւնը մեծագոյն արգելքն է Թուրքիոյ վաճառականութեան բարգաւաճման։ Այդ աճեցուն աղքատութիւն ունի իւր բազմադիմի պատճառներ, զորս հարկ չկայ մանրամասնելու, և այդ պատճառներէ իւրաքանչիւրը մէկ մէկ արգելք է առեւտրական գործոց աճման։ Կ. Պոլիս մանաւանդ, իբրև Թուրքիոյ առեւտրական մեծագոյն կեդրոնը, զիւր կարեւորութիւն տարուէ տարի կորսնցնելու վրայ է. զի Եւրոպա ուղղակի Փոքրն Ասիոյ գաւառաց հետ հաղորդակցութեան մտնելու միջոցները գտած է կամ կը գտնէ, և Սելանիկի երկաթուղւոյն եւրոպեան երկաթուղեաց հետ միացումն եւս մեծ հարուած մը պիտի լինի Կ. Պոլսոյ վաճառականութեան։

Գալով տոկոսի քանակութեան, հաւանական է որ այս տարի բարձր լինի տոկոսը. զի դրամի յարգի է թէ՛ պատերազմի ատեն, յորժամ ամեն ոք դրամ պահել կ'ուզէ, և հետևապէս պահանջուած կը լինի տոկոսի մասին, և թէ խաղաղութեան ատեն, երբ գործերը շատ բանուկ են, ինչպէս Իքօնօմիսթ կը գուշակէ թէ պիտի լինին յամին շնորհաց 1888։

Պ. Վիլսոն վերստին գործ ունի ոստիկանութեան հետ. Փարիզէ կը ծանուցուի թէ պատուանշաններու վաճառման մասին քննութիւնք կը շարունակուին։ Գործարանատէր մը Պաուոլ Լէգէօն ստացեր է 60,000 ֆրանք վճարելով, զոր Պ. Վիլսոն բաժներ է իւր մեղսակցաց հետ։ Այս ամբաստանութեան վրայ, Պ. Վիլսոն վերստին հարցաքննութեան ենթարկեցաւ, և մինչև իսկ հաւանական կը համարուի որ վերստին ձերբակալուի։ Պ. Վիլսոնի անպարտ արձակումը ցաւ ի սիրտ դիտողներուն յոյսերը կը վերածնին ասա։

Բեդերսպուրկի զինուորական թերթ մը, Նորագոյն վաւերական ծանօթութեանց յենլով, հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ կեդրոնական Ասիոյ ռուսական ստացուածոց վրայ։

Այս երկիր 13,000 աշխարհագրական քառակուսի մղոն տարածութիւն ունի, և կը բաժնուի երեք գաւառի, որք են Մանկիշլաք, Քրասնովոտսք և Ախալ Թէքէ, և երկու գաւառակի, որք են Թէճէն և Մէրվ. 1886ին Ատէք կցուեցաւ Ախալ-Թէքէի գաւառին, և Սերախս, Եուլաթան և Բէնճտէ կցուեցան Մէրվի գաւառին։

Այս ահագին տարածութեան վրայ կը բնակին միայն 311,000 բնակիչք երկու սեռէ, այն է՝ 24 բնակիչ մէկ քառաշխարհ. մղոնի վրայ։ Զինուորականք ու վարչական պաշտօնեայք հաշուի մէջ չեն։ Ժողովրդեան ստուար մեծամասնութիւնը կիսավէն վայրատուն է կամ վրանաբնակ, և կը բնակի Մուրղապ, Թէճէն և Ադրեք գետերուն եզերաց վրայ։ Ասոնցմէ կը գտնուին նաև Ախալ Թէքէի ովասիսին մէջ։ Երկրին մնացեալ մասին մէջ կը յածին բուն վրանաբնակները։ Թիւրքմէնք ժողովրդեան 100էն 83ն են, Խըրկիզք 100էն 14։ Մնացեալ ցեղերն են Ռուսք, Հայք, որք կեդրոնական Ասիոյ մէջ վաճառականութիւն ընող գլխաւոր տարրը կը դառնան հետզհետէ, նաև Պարսիկք, Հրեայք և Պուխարացիք, և այս ամեն ցեղեր բնակչաց 100էն 3ն միայն, այսինքն իբր 9,000 անձինք։ Ամենէն խիտ ժողովուրդը կը գտնուի Մէրվի ովասիսին մէջ, ուր կան 110,000 Թէքէներ։ 1885ին Ռուսաց հաւաքած տուրքերն էին. 91 հազար րուպլի տուրք վրաններէն. 15 հազար րուպլի տուրք կարաւաններէն և 1 200 րուպլի քաղաքային տուրք։

Քանի մը քաղաքներ հետզհետէ կազմուելու վրայ են, և օր մը անշուշտ բազմամարդ կեդրոններ պիտի լինին։ Առ այժմ խիստ քիչ բնակիչ ունին։ Օրինակի համար, Ասգապատ, կեդր. Ասիոյ վարչային կեդրոնն, 2,000 բնակիչ միայն ունի, ռուս զօրքերէն և պաշտօնէից ընտանիքներէն զատ։

Բնակչաց սակաւութիւնը վերագրելի է ջրոյ նուազութեան։ Անձրև չգալուն պատճառաւ արուեստական ոռոգում ի գործ կը դրուի։ Միայն արեւելեան գաւառք կ'արտադրեն բաւական ցորեն և գարի ժողովրդեան պէտքերուն համար։ Մանկիշլաքի և Մէրվի գաւառք մանաւանդ շատ հարուստ են արջառներու և ձիերու կողմէ. Քրասնովոտսք և Ախալ-Թէքէ ունին ուղտ։ Երկրին մէջ կան 68,000 ձի, 107,000 ուղտ, 22,000 էշ, 47,000 արջառ և իբր 1,400,000 ոչխար։

Բամպակի, որթի ու շերամի մշակութիւնք նախնական վիճակին մէջ են, և հանքային հարստութիւնք չեն խուզարկուած դեռ։ Ցարդ կէս միլիոն փութ (մէկ փութ=13 քաշ) աղ հանուած է Քրասնովոտսքի գաւառին մէջ, և իբր 30,000 փութ նաւթ ի Պալա Իշէմ. Տարազագործութիւն չկայ գրեթէ, ժողովուրդն ինք կը բանի իւր գործածած բրդեղէնը։

Թէև իբր երեք միլիոն րուպլի վաճառք կը ներածուի ի Կեդր. Ասիա և 773,000 րուպլի վաճառք կ'արտածուի, բայց իրօք մեծ վաճառականութիւն մը չկայ երկրին մէջ. զի ներածեալ ապրանք յատկացեալ են զօրաց և վարչական պաշտօնէից։ Բայց երկաթուղեաց և հասարակ կառուղեաց շինութեամբ կը յուսացուի մեծ թափ մը տալ Կեդր. Ասիոյ վաճառականութեան։

Պ. Ֆոզէլ-Բոքլէվսքի կարեւոր խորհուրդ մ'ունի՝ Սուլթան-Պէնտի մեծ ջրամբարը վերահաստատելով միլիոնաւոր տեսեաթին հողեր ոռոգելու, որք քաջայարմար են բամպակի մշակութեան։ Այս կերպիւ Պուխարա և Անդրկասպեան երկիրը պիտի կարենան մրցիլ նոյն իսկ ամերիկեան բամպակին դէմ։ Ցորենի և քարիւղի մասին յաջողապէս մրցելէ յետոյ Ամերիկայի դէմ, Ռուսիա կը յուսայ մօտաւոր ապագայի մը մէջ մրցիլ նաև բամպակի մասին։

Լոնտոնէ գրեն. 30 Թուով կը հեռագրուի թէ Հապէշաց Յովհան Թագաւորն անգլիական արտասովոր պատուիրակ և միջնորդ Պ. Բորդալի միջոցաւ նամակ մը ղրկած է առ Վիքտորիա Թագուհին, որ իմաստը աս է.

Իւր բարի խորհրդոց համար շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ Վիքտորիա Թագուհւոյն, Հապէշաց Թագաւորը կ'ըսէ թէ Իտալացւոց արարքն արգելք են բարեկամական կարգադրութեան մը կնքման. զի Իտալացիք թշնամական ընթացքի մը հետեւեցան, հակառակ ամեն միջազգային օրինաց և դաշնագրական պարտաւորութեանց։ Խօսելով յանուն հապէշ ժողովրդեան, Յովհան Թագաւոր կը խնդրէ որ իրեն և իւր ազգին տրուի արդարութեան նոյն չափն որ կը տրուի եւրոպական ազգի մը՝ ուրիշ ազգի հետ իւր գործառնութեանց մէջ։ Հապէշաստան գործած է ցարդ համաձայն սկզբանց միջազգային օրինաց, որովք քրիստոնեայ ազգ մը կը վարի ուրիշ ազգի հետ, և եթէ իրօք խաղաղութեան պահպանման կը փափաքի, Անգլիացիք պէտք է դիմեն Իտալացւոց, որք եղած են նախայարձակ։

Կը հաշուի թէ Թուրքիայէն յեգիպտոս մուծեալ ծխախոտին քանակութիւնն է տարին հինգ միլիոն քիլօկրամ։ Եգիպտոսի Կառավարութիւնն 100էն չորս տուրք մը պիտի դնէ այս ներածման վրայ, եւ հասոյթը պիտի բաժնէ Կ. Պոլսոյ Ռէժիին հետ։ Ռէժին ալ տուրք չպիտի առնու Կ. Պոլսէ յեգիպտոս ղրկուած ծխախոտէն։ — Գահիրէի Օրէնսդիր Ժողովը օրէնք մը քուէարկեց, որով փէտտան գլուխ մինչեւ 30 եգիպտ. ոսկի տուրք պիտի առնուի ծխախոտի մշակութեան յատկացեալ հողերէն։

Երկիւղ կայ թէ Իսլանտա կղզին անմարդաբնա՛կ դառնայ։ Խորհուրդ կայ Գանատայի Մանիթօպա նահանգը փոխադրելու մնացեալ 75,000 Իսլանտացիները։ Այս պիտի լինի նոյնչափ արմատական գաղթականութիւն մը որչափ Իսրայէլի որդւոց ելքն յեգիպտոսէ։ 15 տարիէ ի վեր Իսլանտացիք, իրենց սառուցապատ բեւեռային հայրենեաց մէջ չ'կրնալով ապրիլ, կը գաղթէին Գանատա, ուր ժողովրդեան մնացեալ մասէն անջատ գաղթականութիւն մը կազմած են և հետզհետէ աճելով ու հարստանալով, մինչեւ անգամ իրենց լեզուաւ լրագրեր կը հրատարակեն։ Իսլանտացիք ամենամաքուր մնացորդն են հին Նոռս ցեղին, որուն կը պատկանին Սկանտինաւեան կղզեաց վաղեմի բնակիչք։

—)(33)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՌՆԷՍԴ ՖԷՏՕ

ՇԱԼԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

—Քիչ մը սուղ չէ՞ք գտներ, շարունակեց կոմսուհին։

—Կը կարծեմ թէ, պատասխանեցի, շատ սուղ է։

Դեռ շատ բաներ չէի գիտեր. կը կարծէի թէ Ֆլոռանսի կարասեաց վաճառումը տեղի ունեցած էր, և թէ կոմսուհին, չհամարձակելով անձամբ երթալ այդ վաճառահանդիսին, իշխանին յանձնարարած էր իրեն համար գնել մանեակն։ Աւա՛ղ, ո՛րքան հեռի էի ճշմարտութենէն։ Իշխանն, որ երբեք խորհրդապահ եղած չէր եւ կը կարծէր թէ տիկին տը Շալի գաղտնիք չունէր ինծի համար, արձակ համարձակ ամեն բան յայտնեց։ Կոմսուհին մտքէն իսկ չէր անցըներ անոր խօսքն ընդհատել. իւր գաղափարով, ինձմէ երկնչելու տեղ մը չունէր, և գոգցես խենթեցած էր իւր մանեակին տեսքէն։ Քանի մը խօսքով վերահասու եղայ բովանդակ ճշմարտութեան։ Աւասիկ ինչ պատահած էր։

Տիկին տը Շալի, այնքան կանանց նման, մտքը դրած էր այցել խառնակեցիկ աղջկան բնակարանն։ Այլ ուզելով ամեն բան հեշտութեամբ տեսնել, եւ ամօթէն երկնչելով, Դիփիան իշխանին միջնորդութեամբ թոյլտուութիւն ստացած էր Ֆլոռանսէն իւր տունն երթալ ցուցահանդիսին սկիզբէն առաջ։ Ֆլոռանս քանի մը օրէ ի վեր իւր բարեկամուհեաց միոյն տունը փոխադրուած լինելով, կոմսուհին վստահութեամբ կը կարծէր թէ անպատեհ հանդիպումի մը վախնալու տեղի չունէր։ Ուրեմն առաւօտ մ'ալ, ընկերակցութեամբ իշխանին, Մադլէնեանի ծառուղին գնացած էր, ուր միակ սենեկապանուհի մը ընդունեց զինքն։ Աւելորդ է ըսել թէ ամեն բան ո՛րքան անցուց, մինչև ամենափոքր գրգռոցները։ Պէտք էր որ կին չլինէր՝ որպէս զի այսպէս չընէր։ Երբ ամեն բան լաւ մը տեսաւ եւ մանաւանդ երկարօրէն հիացաւ մանեակին գեղեցկութեան վրայ, դուռ մը բացուեցաւ եւ Ֆլոռանս երեւցաւ անոր առաջ։ Յափշտակեաց աղջկան տալութիւնը կե՞ղծ էր, կամ գործն առաջո՞ւց կարգադրուած էր իշխանին եւ իւր միջեւ։ Ըստ իս, երկուքն ալ կարող էին այդ բանն ընելու։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Ֆլոռանս չշփոթեցաւ, եւ մինչդեռ կոմսուհին նմա կը նայէր վերջնմամբ, կրցածին չափ ներողութիւն խնդրեց, եւ այլայլակ ու փաղաքուշ ձևերով ըսաւ թէ կարծած էր թէ կոմսուհին յաջորդ օրը պիտի գար, թէ կը մորմոքէր եւ ամօթապարտ էր իւր գործած ակամայ անքաղաքավարութեան համար, թէ չէր գիտեր ինչ խօսքերով տիկին տը Շալիի ներողութիւնն հայցել։ Տիկին տը Շալի, որ երբեք մտքէն չէր անցուցած թէ Ֆլոռանսի դասակարգէն «աղջիկ» մը կրնայ քիչ շատ դաստիարակուած լինիլ և այնչափ կենդանաշունչ գիտութիւն եւ պատշաճութիւն ցոյց տալ, նոյն հետայն մոռցաւ անհաճոյելի հեռաւորութիւնն որ իրարմէ կը բաժնէր զիրենք, եւ պատասխանեց այնքան բարեկրթութեամբ որքան եթէ Ֆլոռանս, փոխանակ «աղջկներուն գեղեցկագոյնը» լինելու, բարձր ընկերութեան կին մը լինէր եւ իւր սրահին մէջ ընդունէր զինք։ Իշխանը մտովի կը հրճուէր դէպքերուն այս անակնկալ դարձուածքին վրայ։ Սառոյցը վերջապէս խորտակուած լինելով, Ֆլոռանս, կատարեալ պարզութեամբ, թէյ մը առաջարկեց կոմսուհւոյն... եւ կոմսուհին ընդունեց։ Ժամէ մը աւելի խօսակցեցան։ Գաղտագողի զիրար կը կրտէին, մեծարանքներով զիրար ողողելով հանդերձ։ Ֆլոռանս կատարելագոյն կինը կը գտնէր զկոմսուհին. կոմսուհին կ'ըզքնչանար Ֆլոռանսի գեղոյն եւ մանաւանդ վայելչութեան վրայ։ Իշխանն ի՛նք ըսաւ թէ տիկին տը Շալի «մեծապէս կը բաղձար մանեակը գնել»։ Ֆլոռանս անմիջապէս պատասխանեց թէ կը հաճէր վաճառահանդէսէն քաշել հանել զայն, եւ ժամադրութիւն տուաւ իշխանին «այս մասին խօսելու համար»։ Վերջապէս բաժնուեցան իրարմէ, իրարու ձեռք սեղմելով ժամադրին... ամեն տեսակ շնորհալի մեծարանքներով իրարմէ բաժնուեցան, փոխադարձ յայտնապէս ցաւելով որ չպիտի կրնային զիրար վերստին տեսնելու հաճոյքը վայելել... Ֆլոռանս խնդութենէն այլայլած եղած էր, ինչպէս դիւրին է հասկնալ, եւ տիկին տը Շալի, պատուիրելով հանդերձ թէ պէտք չէր այս եղելութեան մասին մէկու մը բան մ'ըսել, պարզամտութեամբ կը հաւաստէր «թէ լաւ ժամանակ մ'անցուցած էր»։

ԺԶ

Երբ մինակ մնացինք, — իշխանը կէս գիշերէն առաջ մեկնած էր՝ երթալու իւր ակումբին մէջ շարունակելու համար խաղ մը յորում քանի մը միլիոն ֆրանք ի գրաւի էին եւ որ երեք օրէ ի վեր կը տեւէր, — կոմսուհւոյն դարձայ.

—Ի՞նչ լա՛ւ, ըսի, վերջապէս յաջողեցա՞ք մտերմանալ խառնակեցիկ աղջկանց հետ։

Կը յուսայի որ այս լրբութիւնս տեղէն վեր պիտի ցատքեցնէր զինքն. այլ բնաւ փոյթ չըրաւ։

—Ի՛նչ կրնայի ընել, ըսաւ, տասներորդ անգամ հաշուելով իւր մանեակին մարգարիտները։ Յանկարծակիի եկայ։ Այլ ո՛րքան խօսած էին ինծի այդ Ֆլոռանսին վրայ, ո՛րքան հանդիպած էի նմա ծառաստանին մէջ, ձիարշաւաց մէջ, Թատրոնին մէջ, դերձակուհւոյս քով, եւ, կը խոստովանիմ ձեզ, այնպիսի հետաքրքրութիւն մը կը ներշնչէր ինծի, որ երբ դէմս ելաւ, չկրցայ դիմադրել իւր ինչ տեսակ կին մը լինելը գիտնալու բաղձանքիս։ Էհ, զարմանալի՞ բան, բայց շա՛տ լաւ է։ Ճաշակաւ կը խօսի, վայելչօրէն կը հագուի, մինչև իսկ սրամիտ է։ Վերջապէս բնաւ տարբերութիւն չկայ իրեն եւ... մեր միջեւ։

Այդ խօսքին վրայ ե՛ս տեղէս ցատքեցի։

—Ի՞նչ ունիք, ըսաւ ինծի կոմսուհին։

Վերստին նստեցայ աթոռիս վրայ։

—Ոչինչ, պատասխանեցի։

—Բայց այո՛, ըսաւ, յայտնի կ'երեւնայ։ Շատ կ'ուզէք կռուի բռնուիլ ինծի հետ։

—Անօգուտ չէ՞. ձեզ բարեկամ կը ճանչէք այն անձինքը միայն որք կը դիւրացնեն ձեր քմահաճոյից գոհացումն, եւ ոչ բնաւ անոնք որք ձեզ ծառայութիւն մատուցանելու համար անհաճոյ կը լինին ձեզ։ Երկու տարիէ ի վեր Մենտորի ասելի դերը կը կատարեմ ձեր մօտ։ Կը ձանձրացնեմ, կը տաղտկացնեմ զձեզ։ Եւ սակայն... իսկ Պ. Դիփիան...

—Ա՛հ, գոչեց, ահա դարձեալ կը նախանձիք իրմէ։

—Կը հաւաստեմ ձեզ, պատասխանեցի զայրացմամբ, թէ ո՛չ մէկէն կը նախանձիմ, մանաւանդ այդ Ալզէքէն։

—Ալզէ՞ք, ըսաւ, ի՛նչ է այդ։

—Խառնածին ցեղէ՝ արարած մը, մին այն էակներէ որք անասնոց եւ մարդոց մէջտեղ կը գտնուին։

Ձկրցաւ ծիծաղը բռնել։

—Ի՞նչ չար էք, ըսաւ։

—Չա՛ր, ո՛չ. ես լոկ արդարութիւնը կը խօսիմ։ Ինչ որ ալ ըսէք, համոզուած եմ թէ այդ հանդիպումն առաջուց կարգադրուած էր Դիփիանին եւ իւր օրիորդ Ֆլոռանսին միջեւ։

—Ի՞նչ նպատակաւ։

—Ձեզ գիտեր։

—Է՛հ, նոյն իսկ թէ այդպէ՛ս ըլլար։

—Ի՞նչ, եթէ այդպէս ըլլա՞ր։

—Անշուշտ։ Դիփիան ստէպ կը խօսէր ինծի այդ աղջկան վրայ։ Անդադար կը յայտնէր թէ կանանց ամենէն հրապուրիչը կը գտնէր զնա։ Միանգամայն անոր նկատմամբ կը պատմէր ինծի շատ մը դէպքեր որք հետաքրքրութիւնս կը վառէին։ Ենթադրած լինելու է թէ զբօսալի ժամանակ մը պիտի անցունէի ժամ մը անոր հետ տեսակցելով։ Այս բանիս մէջ իրեն դիմադրելու պատճառ մը չեմ տեսներ։

—Ես ալ չեմ տեսներ։

—Ա՛հ, անտանելի կը դառնաք ձեր հեգնութեամբ։

—Անտանելի՞... կարելի է։ Սակայն թոյլ տուէք ինծի հաստատել ձեր ըրած հսկայաքայլ յառաջդիմութիւնն։ Էքսի մէջ, նախանձոտ խնդիր էիք ձեր համբաւոյն։ Զայրացած էիք տեսնելով որ իշխանն անոր օթեւակէն ելած եւ ձեր օթեւակն եկած էր, եւ սպասաւորի մը պէս կը վանտէիք զնա։ Այսօր նոյն այդ աղջիկն, որուն լո՛կ անունն, եթէ ձեր առջեւ արտասանուէր, կը բարկացնէր զձեզ, իւր սիրագործութիւնք ձեր հետաքրքրութիւնը կը շարժեն, եւ զբօսալի կը գտնէք ժամ մը տեսակցիլ իրեն հետ։ Անշուշտ յառաջդիմութիւն կայ։

—Ամեն բան վերլուծելու մենամոլութիւնն ունիք, ըսաւ սրտնեղութեամբ։ Եթէ իմ տեղս ըլլայիք, ի՞նչ պիտի ընէիք։

—Նախ, բնաւ չէի տեսներ այդ սոսկալի իշխանն. յետոյ չէի երթար Մադլէնեան ծառուղին։

—Բոլոր կիներն ալ կ'երթան։

—Աղէկ բան մը չեն ըներ։ Մինչ որ, ամեն մարդու հետ կ'երթան, ցուցահանդէսին որոշեալ ժամերուն. տան տիրուհին չեն տեսներ, եւ այս միեւնոյն բանն ըսել չէ։

(Շարունակելի)

ՎԱՌՆԱՅԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Լոյտի շոգենաւն այս առաւօտ մայրաքաղաքիս նաւահանգիստն հասաւ, բայց Անգլիոյ Թղթատարական պայուսակները չբերաւ. միայն Ֆրանսայի պայուսակներուն մէկ չնչին մասը (դեկտ. 26) բերաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ

Ազգ. Պատրիարքարանին կողմէ երեկ շրջաբերականներ ուղղուեցան մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց, որով ծանուցուելով Սպարթալեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտիի ցաւալի մահն, յանձնարարուեցաւ որ յառաջիկայ կիրակի առաւօտ բոլոր եկեղեցեաց մէջ հոգեհանգստեան պաշտօններ կատարուին ի հանգիստ հոգւոյ մեծանուն բարերարին։

ԱՏԵՆԱՊԵՏԱՑ ԴԻՒԱՆ

Ատենապետաց Դիւանն այսօր ի նիստ կը գումարի Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, Նախորդ Քաղ. Ժողովոյ համարատուութեան Նախաքննութեամբ զբաղելու համար։

ՄՇՈՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Մանչէսթր Օպզէրվըր կը ծանուցանէ իւր երեկի թուով.

«Մշոյ կառավարութիւնն ազդարարեց տեղւոյն հայկական վարժարանաց, զորս կը հոգան Միացեալ Ընկերութիւնք, յատուկ արտօնութիւն ստանալ Կ. Պոլսոյ կրթական Նախարարութենէն, ապա թէ ոչ պիտի փակուին։»

Ըստ Նորագոյն լրոյ, փակումն արդէն տեղի ունեցեր է, ձեռամբ տեղական կառավարութեան։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ

Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուած.

Մեծ. Տեարք

1. Վանցի Գէորգ Կարապետ Վարդանեան խոհարար Մուսալլա ընդ Օր. Աղաւնի Մարտիրոս Մանուկեան Մուսալլա.
2. Միհրան Մինասեան ոսկերիչ Պէշիքթաշ ընդ Օր. Վերգին Ստեփան Զաքարեան Բերա.
3. Տիգրան Խաչատուր Պիլէզիքճեան գոհարինճը Սամաթոմբուկ ընդ Օր. Արմիկ Ստեփանեան Սամաթոմբուկ.

ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սամաթիոյ Նոր Թաղի

Թաղիս ազգային երկսեռ վարժարանին ծախուց Նպաստելու և միանգամայն դրամագլուխ մը հայթայթելով կալուած մը գնելու նպատակաւ Թաղիս մէջ հաստատեալ Ներսէսեան Ընկերութիւնը՝ որ անկէ առաջ 6 % տոկոսով 65 օսմ. ոսկի յանձնած էր առ Մեծ. Միհրան էֆ. Սեթեան, այս անգամ ևս մի և նոյն տոկոսով 35 օսմ. ոսկի աւանդած է յիշեալ էֆէնտիին, իբրև արդիւնք անցեալները տրուած թատերական ներկայացման մը, որով ընկերութեան պատրաստի գումարն հասած է այժմ 100 օսմ. ոսկւոյ. Նաև յիշեալ ընկերութիւնը իւր ամսական նպաստները չպակսեցնելով հանդերձ, նոյն վարժարանի դրասեղանաց ամբողջովին նորոգմանը ձեռնարկած լինելով, մեր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեմք հրապարակաւ։

Ի դիմաց աժմ. Թաղ. Խորհրդոյ
Նոր-Թաղի Սամաթիոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ Կ. ԲԵՐԷՍՏԷՃԵԱՆ
Նոր-Թաղ Սամաթիոյ
25 դեկտ. 1887

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Սեբաստիոյ Ազիզիէ գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Խալիլիւրրահմանի գայմագամ Շիւքրի էֆէնտի։

Երուսաղեմայ Խալիլիւրրահման գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Ալի էֆէնտի։

Քարբերդի Բէզան Մատէն գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Սապրի էֆէնտի։

——

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Սելանիկի մարդահամարի տնօրէն Տէրվիշ պէյի, որդի վախճանեալ Եումէր փաշայի։

——

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Էնկիւրիի կուսակալին որդի Րասիմ պէյի և տեղւոյն արքունի կալուածոց յանձնաժողովոյ պաշտօնեաներէն Ակեաց էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սուլթանիէ վարժարանի Թուրքերէնի ուսուցիչ Օսման էֆէնտիի և չափագիտութեան ուսուցիչ Պ. Պիրեոնի։

Հինգերրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ֆրանսացի գրագէտ Պ. Բօրսէլի։

——

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Ռուսիոյ կայսրը Ս. Աննա պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է կրթական նախարարութեան պաշտօնեաներէն Աղեքսանդր Ֆարտիս էֆէնտիի որ այժմ Բեդրօսպուրկ կը գտնուի և Թուրք լեզուի ուսուցչութիւն կ՚ընէ տեղւոյն արեւելեան լեզուաց համալսարանին մէջ։

— Պարսկական կառավարութիւնն Առիւծու և Արեգական պատուանշանի չորրորդ աստիճանը նուիրած է Թաղապետութեան Ա. Շրջանակի առաջին միւֆէթթիշ Օսման էֆէնտիի։

——

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ երէկ, միջօրէին, Եըլտըզի պալատն երթալով, պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու. Սոյն ունկնդրութեան ներկայ էին արարողապետ Մունիր փաշա և ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Իվանոֆ։

——

ՊԱՌՈՆ ՏԸ ՀԻՐՇ

Պառոն տը Հիրշի ի Կ. Պոլիս ներկայութեան շնորհիւ նոր զարկ մը կը տրուի Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումելիի հետ Թուրքիոյ ունեցած առեւտրական յարաբերութեանց։ Պառոնն հաւանած է որ այդ երկիրներէն արտածելի կամ անդ ներմուծելի ապրանաց փոխադրութեան սակագնոյն վրայ 100ին 12 զեղչ մը լինի։ Անուրանալի է թէ այսու Կ. Պոլսոյ հրապարակը մեծամեծ օգուտներ պիտի տեսնէ, դիւրութեամբ մրցելով ռումանական և ռուսական հրապարակաց հետ։ Այս նոր տնօրէնութիւն գործադրուիլ սկսած է կիւրակէ օրէն ի վեր։

* *

Պառոն տը Հիրշ որ մտադիր էր այսօր մեկնիլ մայրաքաղաքէս, Սօֆիայի ճանբով, քանի մ՚օր ևս յետաձգած է իւր ուղեւորութիւնը, փոթորկալից օդերուն և Պուլկարիոյ կողմերը տեղացած առատ ձիւնին պատճառաւ։

* *

Պառոն տը Հիրշ՝ ընկերակցութեամբ Պ. Քիւլմանի՝ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր Մեծ-Եպարքոսին հետ. Հաւանօրէն կը յուսայ թէ հաշուական սոյն խնդիրն ի մօտոյ պիտի կարգադրուի։

——

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՔ

Լ. Հէրալտ կը ծանուցանէ թէ պուլկար կառավարութիւնը ջնջած է 1 առ հարիւր արտածման տուրքն եւ թէ, սպասելով որ Բ. Դրան հետ մաքսային վերջնական կարգադրութիւնք լինին, ըստ արժէքին 100ին 5 միօրինակ տուրք մը հաստատած է Թուրքիայէն Պուլկարիա ղրկուած բոլոր ապրանաց համար։

— Մանչէսթր Եւս հետեւեալը կը հրատարակէ իւր կողմէ.

«Պուլկար կառավարութեան պատուիրակ Պ. Զվէգրոֆի եւ օսմ. մաքսատանց վարչութեան միջեւ կատարուած բանակցութիւնք արդեան մը չյանգեցան տակաւին։ Ըստ մեր մասնաւոր տեղեկութեանց, իշխանապետութիւնն յօժ տրամադիր է այժմ մաքսային ազատութիւն հաստատել Արեւելեան Ռումելիի եւ Թուրքիոյ միւս գաւառաց միջեւ. սակայն, ան վնասներէն յետոյ զորս կայս. կառավարութիւնը կրած էր կազմական կանոնագրին Պուլկարիոյ ձեռամբ բռնաբարուելուն պատճառաւ, իրաւունք ունի առարկելու որ մաքսային յարաբերութեանց նախկին վիճակի հաստատումն անխոհեմութիւն է, եթէ պէտք եղած երաշխաւորութիւնք չտրուին օսմ. գանձուն շահերը պաշտպանելու համար, մանաւանդ միացման գծերու բացումէն առաջ։»

——

ՁՄԵՌԸ

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Օտեսայի Նաւահանգիստը սառոյցով ծածկուեր է. քաղաքին հետ երկաթուղւոյ հաղորդակցութիւնք ընդհատուեր են առատ ձիւն տեղալուն պատճառաւ։

Ռուսճուքի մէջ ևս առատ ձիւն տեղացած է և սաստիկ ցուրտ կը տիրէ։

Անգլ. դեսպանուհին Լէտի Հուայդ որ նախորդ շաբթուն մեկնեցաւ Վառնայի ճամբով, երեքշաբթի օրը տակաւին Ռուսճուք կը գտնուէր, վասն զի անհնար է Դանուբն անցնիլ։

Ըստ մասնաւոր հեռագրոյ, աւասիկ անուանքն այն շոգենաւուց որք Դանուբի վրայ սառոյցներէն շրջապատուած լինելով, գրեթէ երկու ամսոյ չափ անշարժ պիտի մնան։

Ի Պրայլա՝ Էլտըրտօ, Ճօրճ Մէյէր, Հօտեր, Տօֆինօ, Պռօսբէրօ, Ալմէրիա (անգլիական), Տէս Մէյէ (յունական) Եըլտըզ (օսմանեան)։

Ի Թուլչա՝ Էլտէֆ (անգլ.)

Ի Կալաձ՝ Բէլլա Աննա (անգլ.

* * *

Երէկ Ազգ. Պոլսէն եկող ուղեւորք կը պատմեն թէ նահանգին ամեն կողմն առատ ձիւն կը տեղայ եւ սառուցիչ ցուրտ մը կը տիրէ։

——

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՔ

Աղեքսանդրիոյ յոյն հասարակութեան ազգային հաստատութեանց եկամտացոյցը կարեւոր բաց մ՚ունէր քանի մ՚ամիս առաջ. Տեղւոյն մեծահարուստ վաճառական Պ. Աւէրոֆի, ուրիշ քանի մ՚երեւելեաց ինչպէս նաև Աղեքսանդրիոյ Յունաց Պատրիարք Տ. Սոփրոնիոսի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած էր կամաւոր նուէրներ հաւաքելու համար, և այժմ, շնորհիւ յոյն բարերարաց նպաստներուն, այդ բացը գրեթէ գոցուած է. Աւասիկ նուիրատուաց մէկ քանին. Պ. Աւէրոֆ՝ երկու հարիւր յիսուն հազար ֆրանք. Աղեքսանդրիոյ Պատրիարքը տասն-հինգ հազար ֆրանք, Պ. Ս. Զարիֆուտաքի տասնհինգ հազար և Պ. Ժ. Անթօնիատէս տասնհինգ հազար ֆրանք. (Լը Թիւրք)

ԽԱՂԱՂԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԱՒԱՍՏԻՔ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց ըՍթամպուլի, Բ. Դուռը չորեքշաբթի օրը Պերլինի օսմանեան դեսպանէն հեռագիր մ՚ստացած է որ յօյժ ապահովիչ է։

Այդ հեռագրին նայելով, Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ կատարուած կարծեաց փոխանակութիւններէն յետոյ, և գլխաւորաբար ան ապահովութիւններէն յետոյ զորս Շուվալոֆ Կոմսը Զարին կողմէ տուած է Վիլհէլմ կայսեր, անցեալ հինգշաբթի աւուր ունկնդրութեան միջոցին, Պերլինի բարձր ակմբոց մէջ սա համոզումը կը տիրէ թէ խաղաղութեան պահպանումն ապահովեալ է, գէթ տակաւին ժամանակի մը համար։

◆

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, քաղաքային բժշկական վարժարանի շրջանաւարտ և ոստիկանութեան բժիշկ Մէճտէտ Ալի էֆէնտի ու նոյն վարժարանի շրջանաւարտ Պէհճէթ Մուսթաֆա էֆէնտի Բարիզ պիտի երթան իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։

— Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց ամեն կողմ որ առ նուազն տարին չորս անգամ կառավարական պաշտօնեայք քննեն Րէժիի գործարանաց մէջ պատրաստուած ծխախոտի բաքէթները։

— Կայս. կառավարութիւնն որոշած էր որ վաղեմի զինուորականաց և նոցա այրիներու ու որբոց յատուկ ամսաթոշակք վճարուին մայրաքաղաքիս կալուածական տուրքէն։

Քաղաքապետութիւնը, կըսէ Հաքիքաթ, դիտել կուտայ թէ նախ հարկ է հասութից գանձման յատուկ կանոնագիրը բարեփոխել, այնպէս որ կարելի լինի մայրաքաղաքիս մէջ գործադրել զայն, որովհետեւ հնչուն դրամով գանձուած կալուածատուրց հասոյթը բաւական չէ նոյն ամսաթոշակաց վճարման։

— Մաքսուտ էֆ. Գույումճեան անուն արուեստագէտ մը նոր գործիք մը հնարած է որուն միջոցաւ կարելի է ամենայն դիւրութեամբ ծովը (ջէ..) անցնիլ փեջին վրայ։ Մագսուտ էֆէնտի իւր այս գիւտը շահագործելու համար տասն հինգ տարուան մենաշնորհ ստացած է Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութենէն։

— Երէկ ծանուցուեցաւ թէ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ քննութիւնք պիտի կատարուին մայրաքաղաքիս և շրջակայից կալուածներու վրայ, նոցա արժէքն արդարութեամբ որոշուելու համար։

Արդ. սոյն քննութիւններն կատարելու համար յանձնաժողով մը պիտի կազմուի քաղաքապետական պաշտօնատան մէջ։

— Վեհ. Սուլթանի Թիկնապահ Ֆերիգ Րիզա փաշա երէկ կառքով ի Գապալթաշ իւր տան կից դարաստէն կ՚անցնէր երբ ձիերը խրտչելով սկսան դէպի վար արշաւել. սակայն կառքին անիւները դարաստին մէկ կողմը կառչեցան և կառքը չգլորեցաւ։ Դրացիք օգնութեան հասնելով Րիզա փաշան կառքէն հանեցին ողջ առողջ։

Թուրքէ այս առթիւ Թաղապետութեան Զ. շրջանակի ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այդ դարաստին վրայ ուր անհրաժեշտ է վանդակորմ մը շինել ցաւալի դէպքերու տեղի չտալու համար։

— Սթամպուլի Զմիւռնիոյ Թղթակիցն հետեւեալ տեսութիւնը կ՚ընէ տարեգլխոյ (Ն. Տ.) առթիւ.

Ցետահայեաց ակնարկ մը ձգելով 1887 տարւոյն, մանաւանդ մեզ վերաբերող մասին վրայ (այն է գաւառիս տնտեսական և առեւտրական շարժումի) չենք կրնար գոհ մնալ ոչ մէկէն ոչ միւսէն. Ընդհանուր եղբայրութեան և մարմիններուն պատճառաւ, մեր արմտիք նուազած են կիսով մինչդեռ չոր պտուղները ոչ միայն սուղ տեսակէ էին, այլ նաեւ նախորդ տարւոյն 100ին 25 պակաս։ Օրինակ մը բաւական է հաստատել մեր ըսածը. Այտընի երկաթուղեաց վերջին վեցամսեայ հասոյթք բաղդատմամբ 1886 տարւոյ միեւնոյն ժամանակամիջոցին, 45,000 ոսկւոյ նուազում ցոյց կուտան. Ահա մեր վիճակը. Անհնարելիս երկրագործ նահանգի մը մէջ, առեւտրական շարժումը բնականաբար պիտի համապատասխանէ հողային արտադրութեանց, և սակայն երկար ժամանակէ հետէ այսպիսի տարի մը չէինք ունեցած որ մեր արտածութեանց համար այնքան կայուն լինէր որքան ներկայ տարին։ Գործ չկայ դրամ չկայ, կը կրկնեն ամեն կողմ։

Այս առթիւ, դրամական խնդիրը ջերմագին կ՚զբաղեցնէ մեր վաճառականութեան դասը, մանաւանդ Կ. Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցած յանկարծական ելեւէջներէն ի վեր։ Ու գիրն հոն է թէ ո՞ր պիտի լինի դրամոց միայն չափը, ոսկի՞ն թէ արծաթը։ Մինչդեռ ոսկին չատ հազուագիւտ է աստ, արծաթ դրամը միայն շրջաբերութեան մէջ կը գտնուի։ Ցոյժ կարեւոր խնդիր մ՚է այս երկրին բարգաւաճման համար, որ պէտք է խորապէս ուսումնասիրուի և կարգադրուի միանգամ ընդ միշտ։

Հանրային ապահովութիւնն ևս ո՛չ նուազ կարեւոր խնդիր մ՚է երկրին բարգաւաճման համար. հարկ է որ երկաթեայ ձեռք մը պահպանէ զայն. Դժբախտաբար կըսեմ թէ 1887 տարին փափագելի եղած վիճակը չ՚ունեցաւ. սպանութիւնք և գողութիւնք անթիւ եղան. Վերջապէս 1888 տարին լաւ պայմանաց մէջ կակսի. ձմեռան սերմանացանութիւնք աւելի ընդարձակ սահման մը մէջ կատարուեցան քան նախորդ տարին, վասն զի եղանակը նպաստաւոր էր։

— Իզմիրէն կը գրեն թէ ի մօտոյ Ֆրանսերէն լեզուաւ նոր լրագիր մը պիտի հրատարակուի այդ քաղաքին մէջ, Ժուռնալ տը Զմիւռն անուամբ, խմբագրութեամբ Պ. Օսքար Մարինիչի, նախ ին գործակատար աւստրիական Լոյտի ընկերութեան։

— Վերջին օրերս մայրաքաղաքս հասած է Տիկին Լիւսի տը Ժանգաւ, որ դիմացինին մտքէն անցածը կարդալու յատկութիւն ունի. Յիշեալ Տիկինը կը պատրաստուի ֆիզիքական փորձեր կատարել հրապարակաւ, Բերայի Թատրոններուն մէջ. և նախ և առաջ որոշած է մասնաւոր ներկայացում մը տալ որուն հրաւիրուած են միայն անձամբ մամուլոյ ներկայացուցիչք։ Այս նախապատրաստական ներկայացման մէջ, որ տեղի պիտի ունենայ այս գիշեր, կարելի պիտի լինի դատել և գնահատել Տիկին Լիւսիի արժանիքը։

— Առջի օրը Ղալաթիոյ Յունաց Այի Նիգօլա եկեղեցւոյն ժամկոչներէն մին իւր խուցին մէջ նոր վառուած կրակարանին քով նստած պահուն, հրաշէն խեղդամահ եղաւ. Ոստիկանութիւնն ըստ սովորութեան, քննութիւն մը բացած է այս պատահարի մասին որ իր տեսակին մէջ առաջինը չէ։

— Երէկ քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ Մարգարէի ծընընդեան գրքի ընթերցումն ի ներկայութեան բազմաթիւ ունկնդրաց. Յաւարտ ընթերցման, բարեմաղթութիւնք եղան փառաց կենաց Վեհ. Սուլթանին և յետոյ շաքարեղէնք և օշարակք բաշխուեցան ներկայից։

— Իզմիր Գասապայի երկաթուղեաց տընօրէն Պ. Բէյմ մայրաքաղաքս եկաւ նախընթաց օրը։

— Միտիլլիէն կը գրեն թէ Թաքէթօ աւազակն որ կերպ կերպ ասպատակութիւններ ի գործ կը դնէր կղզւոյն մէջ, ձերբակալուեր է։

— Պօսփօր Էքսբրէս կ՚իմանայ թէ եգիպտական կառավարութիւնը պայմանագիր մը կնքած է Գանիրէի Նակ՚սար Կաշար ընկերութեան հետ, իւր բոլոր հին պղինձ դրամոց վաճառման համար. Այդ ընկերութիւն հին դրամները պիտի գնէ 14 դրուշի պղինձ դրամը մէկ դրուշի, պայմանաւ որ այդ դրամներ Եգիպտոսէ դուրս հանուին։

— Երէկ պատմուեցաւ թէ կեդրոնական բանտին մէջ Արմէնակ անուն երիտասարդ հրագործ մը դաշոյնով սպանած է Րէժիի պահապաններէն Ահմէտ չավուշն որ իբր մարդասպան մահուան դատապարտուած էր։ Կեդրոնական բանտի տեսչութիւնը գրութեամբ մ՚ուղղեալ առ Թուրքէ կը ծանուցանէ թէ Արմենակ ոչ թէ դաշոյնով այլ զենլելով մը չորս տեղէն վիրաւորած է Ահմէտ Չավուշն որ հիւանդանոց փոխադրուած է. Այս ոճրին շարժառիթ եղած է Արմենակի և վիրաւորեալոյն միջեւ ծագած կռիւ մը։

— Եգիպտոսցի գնդապետ Թիւրնէյսէն պէյ մայրաքաղաքս եկած է ուստից Վիեննա և Պերլին պիտի ուղեւորի ինչ ինչ կարգադրութիւններ ընելու համար նախորդ խտիվին Թուֆան Ազիզ պէյի (որդի Հասան փաշայի) նկատմամբ որ առաջի օրը մեկնեցաւ Կ. Պոլսէն ի Գերմանիա իւր զինուորական ուսումը կատարելու գործելու համար Պերլինի համալսարանին մէջ։

— Հաքիքաթ խնամով Քաղաքապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ ամբոխավաճառներուն վրայ, որք ձմեռուան սաստկութենէն օգտուելով կը կեղեքեն ժողովուրդը։

ԵՐԵՒԼԵԶՈՒԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ
Աշխատասիրեաց
ՄԻՀՐԱՆ ԱՔԻՆԵԱՆ

Սոյն գործ որ 50 տետրէ պիտի բաղկանայ, մինչ ցարդ 22րդ տետրը հրատարակուած է և պիտի պարունակէ բաց ի խել մը մասնաւոր ասացուածներէ և ոճերէ աւելի քան 40,000 թուրքերէն, պարսկերէն և արաբական բառեր հանդերձ բժշկական, բնաբանական, պատմական և ջերմական իմաստներով, որպէս բժշկական, բնախօսական, երկրաչափական, բուսաբանական, քերականական, գիտնագիտական և այլն։

Բաժանորդագինը հանդերձ ճանապարհածախիւք 20 դահեկան, իսկ իւրաքանչիւր տետրը 30 փարա։ Բաժանորդք պարտին դիմել հետեւեալ հասցէին. «Տէրխանէ Ամէթ էֆէնտի թանք դու, պէնտէ Պէրպէրեան մաթպաասընտա վէ անտա . . . ․ յէ»

1395

(ՇԷՅՔՍՊԻՐ)
ԱՍՏՂԻԿ ԵՒ ԱԴՈՆԻՍ
Թարգմանեց
Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Կը ծախուի Մարգարեան և Արամեան գրատուններն. Զրամավաճառ Պօղոս և Յակոբ ազգային խանութներն.
Ի գին 5 դրուշ

1396 1—2

ՉԻՆՉԱՆ ՊՏՈՅՏ ՄԸ

Աւասիկ եկած է ժամանակն ուր Բերացիներն ա՛լ ուղիղ գծով և հաշուեալ քայլերով չեն անցնիր Մեծ փողոցէն. Այժմ կը տեսնէք որ ամէն ձախ կ՚երթեւեկեն, ապակիներուն առջեւ կանգ կ՚առնուն, վաճառատուները կը պտտին, լուծելու համար տօներու առթիւ ընտանեաց և բարեկամաց տրուելիք ընծաներու դժուարին խնդիրը։ Ի՞նչ որ ալ ընէք, գեղանի ընթերցուհիք և սիրուն ընթերցողք, այս առթիւ ինչ ճիգեր ալ թափէք, երբեք չպիտի հաւատարիք այն վաճառականաց որք Բերայի շրջանն բռնած են ձեր ճաշակները գոհացնելու համար։

Արդարութիւն է խոստովանիլ թէ քիչ չատ յաջողած են. Պէտք է քանի մը բացառութիւններ ընել. Հասարակութիւնը պիտի որոշէ զ՚այն. Եթէ իրեն ներկայացնեն սովորականներ որք երկար ժամանակէ ի վեր կ՚երթան նկուղին կամ ամբարանոցին մէջ, բարեմիտ հասարակութիւնը պիտի խաբուի, սակայն Պոն Մարշէի վաճառատանց մէջ մարդ երբեք չխաբուիր։

Անդ նշմարեցինք բազմաթիւ Թարմ տարազներ, և եթէ գիները քիչ մը բարձր չլինէին, կրնայինք կարծել թէ պարտուց յարգարման վաճառում մ՚է. Իրօք այս տարի Բէլ ի Պոն Մարշէի մասնաճիւղ մ՚է լոկ ժամանակները դժուարին են. Պէտք է մտածել օգտակար ընծաներու վրայ. Ֆրանքէր կոչեալ վաճառատունը նորոյթ մ՚է, Պէտք է Դիւնիլի հրապարակն երթալ՝ զատ կամ ամբողջ սպասներ, սամավարներ, զարդուց կամ գրասենեկի արծաթեայ առարկայներ գնելու համար։

Եթէ կ՚ուզէք ազգականի մը կամ բարեկամի մը հաճոյք պատճառել ձեր լուսանկարը տալով, պէտք է երթալ անոր քովը, Բարսեղեանի, ուր պէտք է հանել տալ ձեր կենդանագիրը ժպտուն, գէթ պարագային յարմար. Այլ եթէ արդէն կատարած էք այդ պարտականութիւնը, յանձնեալ գնացէք գնել Վեհ. Սուլթանին լուսանկարչին քով Կ. Պոլսոյ, Վոսփորի և Պալատն տեսարաններու, ընտիր տարազներու հաւաքածոյներ, որոց միջոցաւ կարելի է կազմել հարուստ ալպոմ մը։

Մեր խրատուց չարքն աւարտած չէ. Օրուան հրապարակին նիւթն է Ջոնէ ի յախճապակին պարսիկ կապոյտով, և Սաքսոնիոյ ու Հունգարիոյ յախճապակիներ, որք ի տես դրուած են Industrie Céramiqueի վաճառատանց մէջ, վաճառատուն Պառուի, Հեռագրատան դիմաց. Ճաշակաւոր անձինք անդ պիտի գտնեն արուեստի հիասքանչ արտադրութիւններ։

1137

ՆՈՐԱՀՆԱՐ ԳՈՐԾԻՔ
ՍԻԿԱՌ ՇԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Սոյն ճարտարուեստ գործին, որոյ միջոցաւ վայրկենական արագութեամբ և չատ ձեւաւոր սիկառներ կը պատրաստուին, եւրոպական ճարտարարուեստութեան նորագոյն սիրուն գիւտերէն մին է. Իւրաքանչիւր գործիքի հետ կը տրուի գործածութեան եղանակը բացատրող երկլեզուեան ազդ մը։

Գործիքին մեծութիւնն է մէկ մատնաչափ։

Կը ծախուի, խիստ դիւրամատչելի գնով, ԲԵՐԱ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց, ծխավաճառ Պ. Նշան Փափազեանի քով, և ՂԱԼԱԹԻԱ, Մոմխանէ, Պ. Շիխանցի խանութը, Ռուսաց փոստայի մօտ։

1340 4—6

ՍՐԱՀ ԹԻԼՕԹՈՆԻԱՅԻ

Կիրակի 27 դեկտ. 1887, յունվար 8 (Ը. Ե.) 1888 ժամը ճիշդ 8½ (Ը. Թ.)

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՁԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԻԱԿԱՆ
Տուեալ
ՅՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ Ե. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
Ընդ հովանաւորութեամբ
Մեծապատիւ Տիկնաց
Տիկնայք Վերոնիկ Ս. Մաքսուտ
Վիրժինի Յ. Էսաեան
Մարի Գ. Նորատունկեան
Բօլին Ս. Սպարթալեան

ԱԶՆԻՒ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
Պարոնայց. Ուսուցիչ Ա. Տէլլա Թօլլա
Պօրանճինէ
Պ. Զիգօմթի
Է. Լանծօնի

ԾՐԱԳԻՐ

Ա. ՄԱՍ

1.—Հիւմէլ, Ա. մաս Գօնչէրթօ յօ մինօրէ վրայ դաշնակի համար, (Օր. Ա. Մուրատեան).
2.—Պրահա, Աւէ Մարիա՝ Նուագ Պարիթոնի համար՝ սրնգի հետ, (Պ. Լանծօնի).
3.—Պրէչիալտի, Ֆանթէզի՝ սրնգի համար Լուգրեցիա Պորճիայի մոթիվի վրայ, (Ե. Պօրանճինէ).
4 —Արտոնի Ռօմանց Էպոլօ նուագերգութեան, (Պ. Զիգօմթի).
5.—Շոբէն, Ռոնտօ Ֆանթէզի՝ դաշնակի համար, (Օր. Ա. Մուրատեան).

Բ. ՄԱՍ

1 — Կալլի, Մօսսօ տը Ֆօնտէյն՝ սրնգի համար՝ սիւտ ի Բուրիդանի (Պ Պօրանճինէ).
2.—Մէնտէլսօն, Գոնչէրթօ գրէգորիէ, դաշնակի համար, (Օր. Ա. Մուրատեան).
3.—Պէդէնտանի, հասկցած է Թէպ, նուագ (Պ. Լանծօնի).
4.—Տօնիծէդդի, Տուէթթօ տը Լ՚էլիզիր տ՚ամօռէ, (Պրդ. Լանծօնի և Զիգօմթի).
5.—Ֆուամակալլի, Լա Բոլենթիւ Մաքրէսթէրիտէ, (Օր. Ա. Մուրատեան).

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ Ա. ՏԷԼԼԱ ԹՕԼԼԱՅԻ

Գին տոմսակի ½ Ոսկի Օսմ.

Տոմսակը կը վաճառի Պ. Ֆ. Ատամի քով, Բերա Հանօրուցօ խան, եւ նուագահանդիսի օրը սրահին դուռը։

ԴԱՇՆԱԿԸ Պ. Ֆ. ԱՏԱՄԻՆ Է

ՀԻՒԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ
Ի ՏՕՔԹ. Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆԷ

Սակաւաթիւ օրինակներ մնացած են սոյն օգտակար գրքէն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է հասարակութենէն և անհրաժեշտ է ամէն ընտանեաց այն անմիջական օգնութեան համար զոր կը մատուցանէ յանկարծական պատահարաց դէմ բժշկին հասնելէն յառաջ և առ հասարակ ամէն տեսակ հիւանդութեանց դարմանման մասին։

Փափագողք պէտք է դիմեն
Ի ԳՐԱՏՈՒՆ Կ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ
Պոլիս, Սուլթան համամ փողոց Թիւ 14.

4—6 1386

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 5 յունուար

Ծովային գործոց նախարար Պ. տը Մահի հրաժարական տուաւ. Կը հաւաստեն թէ փոխ-ծովակալ Ժէավէ տրամադիր է ընդունիլ ծովային գործոց նախարարութիւնը։

Պատերազմական գործոց նախարար Լօժըրօ զօրավարին հրաժարման զրոյցն հերքուեցաւ։

Բարիզ, 5 յունվար

Քրանձ ծովակալը ծովային գործոց նախարար անուանեցաւ, և փոխ-ծովակալ Ժէավէ՝ սպայակոյտի պետ։

Պ. Ֆէյիքս Ֆօր գաղթականութեանց խորհրդական անուանեցաւ։

Բարիզ, 6 յունվար

Ծերակոյտին մէկ երրորդին վերանորոգման համար երէկ տեղի ունեցած ընտրութեանց արդիւնքը չփոխեց այդ մարմնոյն մեծամասնութեան կազմութիւնը։

(Պէտք էր ծերակուտական 84 աթոռի ընտրութիւն կատարել, որոց 64ն հանրապետական և 18ն ընդդիմադիր)

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 22 դեկտ.

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ—յաւելում—անգլ. ոսկի 245,000
Փոխանակագիրք և այլ թըղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի . . 2.716,000
Պանքնոթք ի պահեստի—յաւելում—անգլ. ոսկի 1,492,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ 38 %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 25 Դեկտեմբեր

Այսօր Ղալաթիոյ Պորսան գոց է Յունաց Ծննդեան տօնին պատճառաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 5 յունվար ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ	
Անգլ. քոնսօլիտէ	102 13/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 13/16
» » » գոցուեցաւ	13 13/16
» » » Ա.	23
» » » Բ.	14 1/4
» » » Գ.	13 3/4
Օթոման 1871	72 1/4
փոխառութիւն 1877	85 1/2
Պանք Օթոման	10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873	93 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	73 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	98 5/8
Տայրա Սանիէ	70 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	94 1/4
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 536
Վիեննա, 5 յունվար ժամ 4 երեկոյ	
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	— —
Օսմանեան երկաթուղի	— —
Բարիզ, 5 յունվար ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	107 60
» » 3 %	81 35
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 30
» » » գոցուեցաւ	14 07 1/2
» » » Բ.	14 20
» » » Գ.	14
Օսմանեան երկաթուղի	34 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	510
Քրէտի Լիոնէ	576 25
» Ֆօնսիէ	1420
Բաժնետոմս Լիոնի	1247 50
Սուէզի ջրանցք	2125
Ռուսական 5 % 1877 ի	100 3/4
Իտալական Ռանթ	96 65
Սպանիական (արտաքին)	67 3/8
Եգիպտական միացեալ	371 25
Փրիօրիթէ Թիւրք	358 75
5 % Հելլենական	367 05
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 32

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 5 յունվար ժ. 10 վ. 30 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսօլիտէ	14 07 1/2
Եգիպտական	370

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Ընդ հովանաւորութեամբ Առեւտ. Սենեկի
9 Սէնդ Վիքդուար փողոց 9

Արհեստական ուսմանց տեւողութիւնն երկու տարի է. Սակայն նախապատրաստական տարի մը, անհրաժեշտ այն օտարականաց համար որք ըստ բաւականին չեն գիտեր Ֆրանսերէնն, յատկացեալ է երիտասարդաց որոց նախնական կրթութիւնը շատ տարրական է։ Նուազագոյն տարիքն է 14։ Ցերեկեայ աշակերտք 600 Ֆրանք, գիշերօթիկ 1900 Ֆր։ Դիմել վարժարանին տնօրէնին։ 1250 13—25

Հրատարակուեցաւ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1888

ՍԵՓՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Կը պարունակէ բաց ի տոմարական գիտելիքներէ՝ ժամանակագրութիւնք.—Աշխարհական գրամոց գլխաւոր ազգաց.—Ամսանունք.—Անուանք Օսմ. կայսերաց.—Աւագանի կայսր. Պալատան.—Նախարարք Բ. Դրան.—Մեծ պաշտօնատարք մայրաքաղաքիս.—Հրամանատարք բանակաց.—Պետական խորհուրդ.—Արդարութեան և կրօն. գործոց նախարարութիւն.—Մաքսատունք.—Կուսակալք նահանգաց.—Պատրիարքունք եւ Ազգապետք.—Օսմանեան դեսպանք.—Դեսպանք եւ Հիւպատոսք օտար տէրութեանց ի Կոստանդնուպոլիս.—Վիճակագրութիւն օսմանեան կառավարութեան.—Հայ ազգի պաշտօնատարք եւ ատեանք.—Հայ ազգային հաստատութիւնք.—Եկեղեցիք.—Ազգ. կեդրոնական վարչութիւն.—Ցանձնաժողով.—Պաշտօնեայք պատրիարքարանի.—Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ և Թեմք.—Հովուութիւնք.—Մայրավանք Թուրքիոյ.—Թաղորայք Կ. Պոլսոյ.—Համագումար Թաղերից.—Բարեգործ. եւ կրթ. հաստատութիւնք.—Առաջնորդութիւնք ի Ռուսաստան եւ այլն.—Մայրավանք ի Ռուսաստան եւ այլն.—Կայսերական գերդաստան Ռուսիոյ.—Հայ ազգի աստիճանաւորք եւ պաշտօնատարք Ռուսական տէրութեան.—Նոյն, Պարսկական տէրութեան.—Նոյն, այլ եւ այլ տէրութեանց.—Հաստատութիւնք հայ հասարակութեան.—Բողոքական հայ հասարակութիւն.—Ցուցակ կրթական պաշտօնէից.—Դասատուք պետական ուսումնարանաց.—Բժիշկք քաղաքիս եւ վիճակաց.—Փաստաբանք.—Արուեստագէտք.—Լրագիրք.—Հեռագրութիւնք Թուրքիոյ և միջազգային.—Միջազգային Թղթատարութիւն.—Եւրոպական նաւահանգիստք.—Ցամաքային Թղթ. ախական Թուրքիոյ.—Ժամանակացոյց Օսմ. Աէք. Թղթ.—Ազգ.—Նուագամանք.

Գինն է 3 ղահեկան

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտատլեան գրատուն, Յակոբեան խան Թիւ 43։

1338

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 13 դեկտ.

Դամասկոս եղած ժամանակս ուզեցի ազգայնոց վիճակն և որքանութիւն իմանալ. 40-50 տուն հայ կան։ Բայց եկեղեցի գնալով արդարև բայ ի մի երկու հոգի է ոչ ոք տեսայ։ Խիստ ցաւ արդեց ինձ ժողովրդեան այս տեսակ ցուրտ կրօնական զգացումն։ Հարցուցի, փնտռեցի ժողովրդեան այս անտարբերութեան և պաղարիւնութեան պատճառներն և ի բազմիցս աւա՜ղ, իմացայ թէ իրենց նախկին առաջնորդաց և ներկային իրենց պաշտօնի հակառակ գէթ ու անվայել վարմանց ու ընթացից առթիւ ստացած զգացման արդիւնք էին։

Ապաքէն զարմացայ որ անչափ Երուսաղիմայ մօտ լինելով հանդերձ առաջնորդներն այնչափ անխղճաբար ժողովրդեան հետ կը վարուին, մանաւանդ ներկայն որ իւր հակա քահանայական ընթացիւք և ազգատեցութեամբը բնակչաց շատերը պառակտած, զզուեցուցած և հեռացուցած է իւրեանց պարտաւորութիւններէն և ոմանց ալ օտարանալու պատճառ եղած է, ինչպէս ես անձամբ տեսած և բարւոքման միջնորդած եմ։

Լսեցինք և տեղեկացանք օտարական (բերիացի), Թշուառ և օրական հացի կարօտ 5-6 զաւակօք ընտանիքի մը վերոյիշեալ Առաջնորդ Գրիգորիս Վ. Պօյաճեանցէ մերժուիլն պատսպարութեան համար տեղւոյն հայ աղքատաց համար շինուած աղքատանոցէն սենեակ մի տալու, մինչդեռ գլացած չէր Ասորի-Հռովմէական և հայ պատրուակեալ անպատիւ ընտանիքի մը սենեակ տալ։

Բաց աստի իմացանք նմանապէս տեղւոյն պատուաւոր ընտանիքներէն միոյն վերջերս բողոքականաց վերոյիշեալ առաջնորդին նորա հետ ունեցած բիրտ վարմանց պատճառաւ։ Ուզեցինք մերս միջնորդութեամբ և մի քանի օտար էֆէնտիներու հետ որք նմանապէս անձնական գործով Դամասկոս կը գտնուէին՝ նոյն բողոքականացեալ ընտանիքն ետ վերադարձնել։

Պատիւ ունեցանք երթալ առաջնորդին և խնդրել պէտք եղած միջոցն գործադրել նոյն բողոքականացեալ ընտանիքն վերադարձնելու։ Սակայն հակառակ մեր խնդրանաց և փափագանաց բրտական ժխտութիւն մը ստացանք, և յանժամ մերս այս անձնական փորձառութեամբ ընկեցինք ու տեսանք ներկայն. կը համարձակիմ սորա հետ և հաստատել զանցեալն եւ ժողովրդեան անմեղութիւնն։

Ուստի երբ ազգային անհատ յատկապէս կը խնդրուի թէ՛ Երուսաղիմայ և թէ Պատրիարքարանիս ուշադրութիւնն հրաւիրել այդպիսի վիճակաց կացութեան մասին, որք այնչափ մօտ լինելով հանդերձ, համարձակաբար կը գործուին առաջնորդաց քմային հաճոյները, ժողովուրդն իրենց ընթացիւք հարստահարելով և նոցա կրօնական ու ազգային սէրը մարելով ու փճացնելով։

Տ. Թ.

ԱՐՈՒԵՍՏ ԵՒ ՍԷՐ

Կ՚ուզե՞նք ազգի մը ներքին կենաց, բարօրութեան և դրից վրայ գաղափար մ՚ունենալ, նետենք մի փոքր և չնչին ընդ փոյթ ակնարկ նորա արուեստից գործութեան վիճակին, և իսկոյն նա ինքն իսկ պիտի փաստէ, պաշտպանէ և մեծարէ իւր պատկանած ազգին դիրքն ու կարողութիւն։

Պիտի գայ նա իսկոյն մեզ համոզել ըսելով թէ ազգի մը արուեստական արտադրութեանց զարգացումն, նոյնպէս և ընդհակառակն օր ըստ օրէ նորա անկումն չէ այն յանկարծական դիպուածներէն մին որոց ոչ պատճառներն հասկնալ, ոչ արդիւնքները կանխատեսել և ոչ ալ ի կորուստ գահավիժելը փուշակել կարելի ըլլայ։ Ժողովրդին և իւր բնաւորութեան կարողութեանց միահամուռ զօրութիւնն է նա, շողէն է նա այն կեդրոնին որուն մէջ զարգանալ կոչուած է և հետեւութիւնն է կատարելագործութեան այն աստիճանին որուն հասած է իրեն ծնունդ տուող քաղաքակրթութիւնը։ Իրմով կուգան խտանալ ցեղի մը աշխոյժ զօրութիւններն, ամեն ջանքեր նորա ծագումն յառաջ բերելու կը հակին, ամեն զմայլանք նորա ծիլուն կը յաջորդէն և արուեստի մեծ զարգացումները կը զուգադիպին գրեթէ մինչ այն դարբռուն ուր ժողովրդային զգացումն իւր ամենաբարձր կատարն հասած է, ըստուգիւ երբ յառաջդիմական սէրն և ընկերական զարգացման ոգին կը յօժարին մասնաւոր ինչքերն և ժողովրդային հարստութիւնն յոտս դընել արուեստասէր ձեռնարկութեանց և խրախուսել հնարագիտական աւիւնն, յանժամ է միայն թէ կեանք և վայելչութիւն, կորով կամ շնորհ իրենց կատարելածութեան վերջնական կնիքը կուգան արժանաւորապէս դրոշմել ընկերական արուեստից յառաջդիմութեանց։

Այն ատենէն առաջ ճանապարհ մը կը փնտռուէր, ամեն ինչ անորոշ էր, օտար ներշնչումը կ՚իշխէր, գործոց անձնականութիւնն երբեք դեռ իւր ամեն ուժովն յայտնուած չէր, արտադրութիւնք չունէին այն յատուկ դրոշմն որ կը կազմէ սկզբնատիպ կիրարարանութիւնը, զգեցած չէր նա ազգային հանճարին յատուկ եղող մասնաւոր կերպարանը։

Այն վայրկենէն սկսեալ ամեն ինչ կը կերպարանափոխուի. յարուեստս ամբողջ աշխատասէր ընկերականութիւն մը անձնիւր ժառանգութեան կը մտնէ, կարծես կը լրացնէ իւր մշակ կենաց աշխարտութեան շրջանն և կը թողատրէ իրեն վերջապէս իւր ճակտին բըրտամբը տէր ըլլալ իւր արուեստից և աշխատութեանց։

Ահա այն ատենն միայն ճարտարապետութիւն, քանդակագործութիւն, նկարչութիւն, գրականութիւն, հնարք և արուեստք կը փայլին, կը շողան, կը փողփողին սքանչելի հրախաղութեան մը պէս, ընել կուտան արուեստասիրին այն ինչ որ իւր մտքին մէջ ամենազնիւն և իւր սրտին մէջ ամենաառատածեռն կը կրէ։

Ըստ ժողովրդեան մը յատկութեանց, ընդունակութեանց, աւիւնին և սկզբանց, մէկ բառով ըստ իւր հանճարոյն, արտադրեալ արուեստք յատուկ ձեւ մը, մասնաւոր կերպարանք մը կ՚ըզգենուն։ Իւր զգացմանց արտայայտութիւնն ըլլալով, նորա նշանը կը պահէն և իրենց ներդաշնակաւոր գծոց մէջէն կրնան կարդացուիլ այն առաքինութիւններն որք նախագահած են իրենց ծննդեան, նոյնպէս և այն պակասութիւնք որք իրենց Թուլցքն արգիլած կամ կերպարանափոխած են։

Պիւֆոն ըսաւ թէ «Ոճը մարդն է». ո՛րչափ աւ իրաւամբ կրնանք ըսել թէ «Արուեստն ազգն է, ժողովուրդն է.» իւր արուեստական յատարարութեանց իւրաքանչիւրն ստուգիւ ամբողջ ազգին համար իւր յարմարութեանց և իչխող գաղափարաց միւսանգամ միաւորութիւնն է կարծես. անկէց է որ նա յաջողութեան հետ յաճախ կրնայ խօսիլ և ըսել իրեն. «Դատէ զիս փորձ ի ձեռին», այսինքս իմ գործքերէս։

Երբ արուեստից, ընկերական և յառաջդիմական սիրոյ վառ բոցովն բռպառազէն Եւրոպա և Ամերիկա կուգան ժողվել տասն և իններորդ դարուն մէջ իրենց անվհատ և անդուլ աշխատանաց և առատաձեռն քրտանց արդար վաստակն եղող հարստութեան և փառաց, պերճութեան և երջանկութեան անմահ դափնիներ, բնութեան այն պարտէզներէն ուր խաւարն յետադիմութեան և լքումն աշխատութեան չեն կրցած դեռ սփռել իմաստութեան և արուեստից պողոտնեան կենդանարար ճառագայթներն. երբ անդ մատաղը և ծերունիք, արք և կանայք, ազգ և ազինք անխտրաբար ի մի ընձեռնեալ կը խայտան դիմել հնաբագիտութեանց պալատներ, գեղարուեստից թանգարաններ, երկրի անդունդք, ծովերու խորն և երկնից կամարն անվախ և անվեհեր, գիտութեանց, արուեստից և հնարից միլիոնաւոր ծաղկանց փունջերը փեթթակել և պատրաստել նոցա արդիւնաւորութիւնն հարիւրերորդ հանդիսադրութեամբ մը գեղապանծ և անհուն պալատի մը մէջ արժանաւորապէս զետեղելու, ի հանդէս, ի վաճառ, ի շահ և ի խրախոյս իւրեանց վարձատրութեան. մինչդեռ երբ բնութեան մէջ կը խայտան ոգեւոր մրջիւնք և Թռչունք, ոտքինք և սարդք, բոյսք և ծառք, ջուրք և օդք, և այլ ամենայն ինչ ստեղծեալ Ստեղծողին ամենակարող զօրութենէն և հռատեսութենէն կը կրեն իրենց մէջ ի բնուստ կարող և գործող զօրութիւն մը և մինչդեռ ամեն բան դէպ յառաջ ոստնուլ կը նկրտի անդադար, աւա՜ղ և բիւր աւաղ, հակառակ և յետադէմ ձգտում մը կը կասեցնէ աստ մեր զգացմանց և ջանից, բաղձանաց և ի բարին երեւակայութեանց յառաջադէմ հոսանաց խանդն ու բորբոք, ընդգրկելով զմեզ օտար արուեստից և նոցա մեքենայութեանց աշխարհակուլ գահավիժմանց անել անդունդին մէջ։ Սակայն զո՞վ դատապարտենք և ուսկի՞ց բերանաբաց սպասենք մեր արուեստական ննդեան հասուն և անխորժահամ պտուղներն։ «Ջեռք, եւ ձեռնէ՛» պիտի ըսէ Նախախնամութիւնը, վասն զի «դու քեզ օգնէ և ես ալ ամենուն կ՚օգնեմ» ըսած է նա միշտ։

Արուեստ և սէր ըսինք մեր վերնագրով. ապաքէն յայտնի է թէ չկայ բան մը բնութեան մէջ որ առանց սիրոյ ամենակարող զօրութեան կարենայ ծնիլ, ծիլել, շարժիլ և զօրանալ, միութեան և հրապուրի հմայիքն չըրջապատել և իշխել մինչ իւր կանոնացն անհնազանդ կամ մոլորեալ դասուն մը բայ։

Երբ կը տեսնենք ամեն օր հրճուանօք բնութեան ամեն դասուց մէջ սիրոյ անդադար ընդգրկումն և կ՚զմայլինք Թռչնոց փոքրիկ ձագերն, իրենց սիրակեաց ծնողաց հազար և մէկ խնամոց և հսկող հովանի Թեւին տակ իրենց սիրաձոյլ հնարագիտութեան արտադրութիւնն եղող հրաշագեղ բոյնին մէջ, հնար է՞նչ է արդեօք երեւակայել թէ բնութեան գլուխ գործոց եղող և բնտեղծելու ամեն պէտք եղած դրամագլուխներն ի բնուստ կրող բանական կատարելագործեալ խոհուն և զգայուն մարդկային էակը վարանի գործել և հնարել, սիրել և աշխատիլ օգտակարելու և փայփայելու համար իրեն վարձու տրուած կատարելագործեալ հնարագէտ մեքենան մարմնական։

Ո՛չ, և արդէն իսկ ամեն օր և ամեն վայրկեան մարդկային խմբոց գիտութեանց, արուեստից, հնարից, նոյնպէս և ընկերական սիրոյ մէջ ի բարին և ի կատարելութիւն ընթանալն արդէն մեծ ապացոյց մ՚է մեզ։ Տարբերութիւնն սա է միայն թէ այն տեղեր ուր ժողովրդային զգացմունք բախտաւորած են քաղաքական և ընկերական հանգիստ և մզիչ տարրեր վայելել, ընականաբար իրենց կոչման պաշտօնը կրցած են ըստ բաւականին լիովին կատարել և պանծալ յաչս աշխարհի. մինչդեռ հասարակ պարագաներէ պաշարեալ դասք ստիպուած են յակամայս գերի մնալ առաջնոց հնարագէտ արտադրութեանց բռնի ճնշման տակ. աչա ճիշդ այս վիճակ պիտի տեսնենք երբ նետենք պզտի ակնարկ մը մեր ներքին կենաց արուեստական դրից վրայ։

Ներոյի մեզ ուրեմն ընել հարեւանցի մի պտոյտ մեր Պոլսոյ մեծ շուկային արուեստական և վաճառականական այլեւայլ ճիւղերու մէջ և պիտի տեսնենք մեր արուեստական դասուն իսկացոյց հայելին։

Ենթադրենք թէ մտանք Քալրաքճըլար Պաշիի արեւելեան դռնէն և կ՚ընթանանք ուղղակի դէպ յարեւմտեան դուռն, ի՞նչ կը տեսնենք անդ... Կոստակեալ գիզեալ երկու կողմանց վերայ մղուսք, կերպասք, մետաքսք, պատառոյք, Թաւիչք, չուխայք, մանեակք, ձեռնոցք, վզնոցք, չափիկք, գուլպայք, մուճակք, հովանոցք, հողմահարք և այլք և այլք և այլք... վերջապէս չքեղ և պայծառ հանդիսադրութիւն մը եւրոպական բազմատեսակ հնարից և արհեստագործութեանց, հանդիսադրեալը ի մեծ շուկայն Արեւելից և որուն հանդիսադրող վաճառականքն չեն այլք այլ մեք, օրաշխատ մունետիկքս եւրոպական արտադրութեանց յորդառատ աղբիւրներու։ Թող նորա աշխատին և հնարեն և մենք պատրաստ եմք ի վաճառ դնել նոցա համար մեր վարձած խանութներուն մէջ և վստահ ըլլան թէ մեծ փոյթով և ճարպիկութեամբ պիտի մոխենք իսկոյն՝ մեզնէ ամենաչնչին գնով ծախու առած բըրգերնուն, չրաքներուն, վայրի չագանակներուն, քրոմի և այլ և այլ մեզ համար անոնշանակ բերքերուն հնարիւք և արուեստիւ սքանչելապէս կերպարանափոխեալ իրենց ձեռակերտ արտադրութիւնքն, փոխարէն հարիւրին տասն կամ առ առաւելն քսան վարձքով, որով կը չատանանք միշտ հաւատարմաբար մեր դրամները գանձելով իրենց գոգը լնուլ, անհամբեր սպասելով որպէս զի անոր տեղ բարեհաճին մեզի լուցկի զրկել, որպէս զի մեր սիկաւին ծխոց մէջէն կարենանք նորա վառել, միայն և ամպոց մէջ ոչնչանան հանդարտօրէն զխտել։

Մեր նպատակը չէ հոս դատապարտել կամ տխուր մեկնել մեր արուեստագործութեան ինչ ինչ արգելքներէ պատճառեալ արդի յետադէմ վիճակ, և չենք կարող մոռնալ երբեք մեր մասնաւորի յառաջադէմ, հնարագէտ և քաջարի արուեստաւորները. մեր ակնարկ արդի ընդհանուր դրութեան վրայ լինելով բաղձանքիս նորա բարեփոխման միջոցներն որոնել և կարենալ գտնել տենչալուս վրայ կը յանգի։

Արդէն մեր սիրելի ընթերցողք մեր շուկայի պտոյտէն նոյնպէս և մեր երկարաբանութենէն բաւական յոգնեցան, բարեհաճին ուրեմն գալ մեզ հետ վայրկեան մը ոսկերչաց շուկայի ազգային ճաշարանն և մի քիչ ընթրել անդ։

Երբ դրան սեմէն ներս ոտք կոխենք, հաճոյ է մեզ իսկոյն ողջունել անոր և զուարթադէմ ամբոխ մը բաղկացեալ Միացեալ Ընկերութեան բաբեջան անդամներէ, Բերայի աղջկանց Արուեստանոցի ազնուասիրտ պաշտպաններէ, պատկառելի երեսփոխաններէ և այլեւայլ վաճառական և արուեստաւոր, ազգային և օտարազգի ճաշողներէ. երջանիկ է մարդ ճաշել անդ սոյնպիսի գերազնիւ ամբոխի մը հետ որ կուգայ ժողվիլ գոնէ ճաշի ժամանակ ընտանեկան սեղաններու նըման սոյն ճաշարանին մէջ, ուր երկրին բնական բերքերն արուեստիւք և ճաշակաւ համեմեալ կ՚արտադրուին մեր ձեռքերէն մեր ստամոքսին մատակարարութեան, զմեզ գէթ օրն մի անգամ ի մի խմբելու հաճոյքով և մեր առօրեայ մնունդն յագեցնելու համար մեր դրամն ի մեր գրպան վճարելու երջանկութիւնն վայելելով։

Օրինակս թէև շատ պարզ ըլլայ և շատ ճարտար գրիչներ վստահ եմ թէ խիստ արժանաւորապէս և քաջ փաստիւք հաստատեն հացի խնդիրը, սակայն զգայուն և գիտող մտքեր տկար գրչէ մ՚իսկ շատ բան կարող են մակաբերել, նորա նպատակը միայն քըննել։

Ջկայ ցաւ մը բնութեան մէջ որուն դարմանը գոյութիւն չունենայ, սակայն խնդիրը զայն գտնել և կարենալ ի գործ ածելն է։ Մեր արուեստից ներկայ դրութեան դարմանները խոհուն անձինք խիստ քաջ կ՚զգան և գիտեն զայնս գործադրելու յարմար եղանակն. իսկ մեր տկար տողեր չեն ուրիշ նպատակաւ, այլ միայն յիշեցնել տալու իրենց արդէն ամենօրեայ տեսած և ցաւած մի առարկան։

Սոյն նպատակաւ և իսկ էր Մասիսի հրաւէրէն զգածեալ մեր Արուեստասիրաց Միութեան մը հաստատութեան առաջարկն և ծրագիրը կանոնագրական (*), որուն քննադատութեան բարեփոխման և գործադրութեան, փափուկ պաշտօնը մեր սիրելի ընթերցողաց յուրջ ուշադրութեանը կը յանձնենք և կ՚սպասեմք նորա արդիւնաւոր վճռոյն, յենլով գաղիական այն առածին թէ,

«Պէտք է ուզել այս օր
Որպէս զի վաղը կարենանք»։

Ց. ՏԷՐ-ՍԱՐԳՍԵՆՑ

ՆԱԲՈԼԷՈՆԻ ՆԱՀԱՆՋԸ

Ֆրանսացի զինուորական ժամանակագիրներէ մին կը հաստատէ թէ, պատերազմի ատեն, ամենէն անանկեալ չէին սպահաններն երբեմն ի դերեւ կը հանէն ամենէն լաւագոյն յատակագծերը։ Իբր այս խօսքին ի հաստատութիւն կը յիշէր Պորոտինոյի ճակատամարտն ի Ռուսիա, յորում Ֆրանսական բանակին մէկ քառորդն ոչնչացաւ հակառակ Նաբոլէոնի պատրաստութեանց։ Արդ, այդ ճակատամարտին օրը, 7 սեպտեմբեր, Մեծն Նաբոլէոն ուղեղի հարբուխ մ՚ունէր ու կը յլատէր իւր բոլոր կարողութիւններ։ Առանց այդ հարբուխին, իւր իսկ խոստովանութեամբ, ճակատամարտն առաջ և յետոյ իւր պատրաստութիւնք աւելի հանճարեղութեամբ գործադրուած պիտի լինէին և Ռուսիա կորսուած էր։

Ամէն ոք պիտի ըսէ թէ Նաբոլէոն լաւ պիտի ընէր եթէ դարմանէր այդ աղետաբեր հարբուխն և փութանակի բուժէր զայն. այլ այն ժամանակ դիւրին չէր այս բանս եւ Ժէռոտելի Բաստիյլները տակաւին հընարուած չէին։ Հաւանական է որ եթէ Նաբոլէոն ունենար տուփ մի այդ թանկագին բաստիյլներէն, պիտի գործածէր զայնս եւ աշխարհի դրութիւնը պիտի փոխուէր։ Կայսրութեան մը ճակատագիրն ինչ բանէ կախումն ունի։

Եթէ պատերազմ մը ծագի, յուսանք թէ մեր զօրավարները պիտի օգտուին այս դասէն, և նմանօրինակ պարագայի մը մէջ՝ այն որ մեր զօրքերը պիտի առաջնորդէ ընդդէմ Թշնամւոյն, ճանչելով Ժէռոտելի Բաստիյլներն, հաւասարապէս պիտի յաղթէ Թէ՛ Թշնամւոյն... և Թէ՛ իւր հարբուխին։ Ուստի ամեն լաւ հայրենասէրք պարտին գործածել այս գերընտիր Բաստիյլները։

Ժէռոտելի Բաստիյլներու կեդրոնատեղին են ի Կ. Պոլիս՝ Պոն Մարշէ, Դեղագործական Մթերանոցն, Ն. և Ժ. Քանզըք եղբարք, Թոմասօ, Նէտէլլաս, Թէոտորիտէս, Վինսան Քասաբեան, Տ. Մ. Մեզիքեր, Ա. Փապարիտոս, Նէտէլլաս և Ընկ. —Իզմիր՝ Մ. Քանզըք։ —Իսկէնտէրուն (Սուրիա), Ա. Պալեան։

(*) Տես Մասիս 3900 Թիւ 28 նոյեմբեր, 1887։

ԱԶԴ

Կայսերական Կառավարութեան մասնաւոր հրովարտակաւ, Ժ. Տ. Ծանէթթօյի դրամատունն ի Ղալաթիա արտօնեալ է Բուլկիի երկաթուղեաց արժեթղթոց բաժնետոմսեր ծախել 1888 փետրուար 1ի (Ն. Տ.) յառաջիկայ վիճակահանութեան համար, որ տեղի պիտի ունենայ Արքունի փողերանոցին մէջ։

500 Թիւեր պիտի շահին։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 300,000 ֆրանք։

Ամբողջ տոմսին գինն է 5 ղրուշ։

Շահուց մէկ քառորդին իրաւունք ունեցող 50 տոմս ի միասին գինն է 100 ղրուշ, 25 տոմսի՝ 50 ղրուշ, 10 տոմսի՝ 20 ղրուշ և 5 տոմսի՝ 10 ղրուշ։

Տոմսերը կը կրեն կառավարութեան դրոշմը և դրամատանս կնիքը և մի միայն դրամատանս գրասենեկին մէջ կը վաճառուին։

Կը ծանուցուի նաև հասարակութեան թէ Համպուրկի Լոդրըին երկրորդ վիճակահանութիւնք տեղի պիտի ունենայ յունվար 11ին և 12ին։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 25 ղրուշ ոսկեդրամ։

Մէկ քառորդ տոմսին գինն է 50 ղրուշ ոսկեդրամ։

Դիմել առ

2—5 Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕՑ
1446 Ղալաթիա, Գումիւշէ խան Թ. 18

ԱԶԴ

Դրամագլխոց վերակացութեան համար ԱՎԸՆԻՒ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել իւր Կ. Պոլսոյ ապահովագրելոց թէ համաժողով 23րդ բաշխումը տեղի պիտի ունենայ ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, 61, Հանրապետութեան փողոց ի Լիոն, 1888 յունվար 24ին (Ն. Տ.) երեկոյեան ժամ 2ին։

Այս առթիւ, կը յիշեցնէ ամսական բաժնե ստորագրողներուն իրենց բաժիններուն վճարման վերաբերեալ ընդհանուր պայմանաց տրամադրութիւնները։

Յայտնի է թէ համաժողով բաշխմանց իրաւունք ունին անոնք միայն որ իրենց բաժինը վճարած են մինչեւ բաշխմանց օրը։

Հետեւաբար կը հրաւիրէ զանոնք որ վճարելու մնացած բաժիններն, իրենց տետրերը դրոշմել տալով ընկերութեան գործակալութեան 40, Թաշ խան, Պոլիս։

Գործակալ ընդհանուր՝
Գ. ԱՄՊԱՐՃԵԱՆ

ԱԶԴ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ

Ռէժիին Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Իւսկիւտարի մթերանոցներն, ինչպէս նաև մասնաւոր ծխախոտոց խանութն ի Բերա, գոց պիտի մնան 1887 դեկտեմբեր 25 ուրբաթ օր (6 յունվար 1888) եւ 1888 յունվար 1/13ին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ
853 2—4

ՄԷԿ ԵՐԿՈՒ ՇԱԲԱԹԷՆ

Վ. Արզումանեան և եղբարց գրատունը պիտի սկսի թիւ առ թիւ ծախել Փարիզու հետեւեալ գլխաւոր թերթերը՝ Պօն մարշէի եւ Վէյլի գներէն աւելի աժան գներով.

ԼԸ ԹԱՆ —ՖԻԿԱՐՕ— ՓԱՐԻ ԻԼԼԻՒՍԹՐԷ։

Վերջնոյս օրինակներն ի տես դրուած են մեր գրատան մէջ Զաքմաքճըլար եօգուշ թիւ 51։

Կը խնդրուի որ փափաքողք հաճին կանխաւ իրենց հաւանութիւնը շնորհել, որպէս զի հարկ եղած յանձնարարութիւնքն ըստ այնմ լինին։ 1384

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւռի Օշարակն, բուժելու համար իրենց ջղային հիւանդութիւնները, գլխու ցաւերը, քընատութիւնները, ջղային ցնցումներն ևն։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ։ Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա Քէր փողոց։ 776

ԺԱՆ ԲՍԱԼԴԻ — ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գափու, Կալաթայի աշտարակին դիմաց և Նալըճը փողոցին քով, Թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, նոյն փողոց Թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Սրահներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, գահաւորներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ՚ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Նշան. Չշփոթել ԲՍԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։ 661

ԱԺԱՆ

Եւ ընտիր կաղանդի նուէրցու պատկերներ գնելու համար պէտք է դիմել ի կեդրոնատեղին Ա. Մ. Գարիպեան թղթավաճառանոցն, Եւրոպէք Գալտըրըմ Թիւ 10, Ղալաթիա, կամ ի մասնաճիւղն Թիւ 366, Ուզուն չարշը Պոլիս։

1398
1—5

THE WESTERN INSURANCE COMPANY LIMITED

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ընդդէմ փոխադրութեան վտանգաց

Արեւելից համար ներկայացուցիչ

ԳՈՋՄԱ ՏԷՄԷԴՐԻԱԴԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ՚ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղիով և առագաստանաւով զրկուած ապրանքներ։ Կ՚ապահովագրուին նաև դրամ, գոհարեղէն, արժէթուղթ և այլն պարունակող ծրարներ որք յանձնուած են Թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան Ընկերութեանց։

Գրասենեակք՝ Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Էլլիկ խան, Թիւ 8, 9 և 10։

1381

ԱԶԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Salonica Gaz Vorks Company Ընկերութիւնը վճարած լինելով իւր 33,000 Օսմ. ոսկւոյ դրամագլխի բաժնեթղթոց դրոշմի կանոնական տուրքերը, կը ծանուցուի բաժնետիրաց թէ կը մնայ միայն ներկայացնել զայնս՝ երկու օրինակ թուական Պորտըրայի մը հետ՝ առ Մասնաւոր վարչութիւնն—կեդրոնական գրասենեակ Դրոշմի—Ղալաթիա, Պալըքբազար, ուր դրոշման վերաբերեալ ձեւակերպութիւնք պիտի կատարուին առանց ծախսի բաժնետիրաց համար։

Կ. Պոլիս, 17/29 դեկտ. 1887
1406 3—7

ԿԱՂԱՆԴ

ՆՈՒԷՐի համար այլ և այլ գրքեր գեղեցիկ կազմերով, ոսկեզօծ, փառակազմ եւայլն ամէն գներով.

ՕՐԱՑՈՅՑ Նոր տարւոյ ամէն տեսակ գեղեցիկ կազմերով, համառօտ և ընդարձակ, ՈՍԿԵԶՕԾ, ՓԱՌԱԿԱԶՄ, ԹԱՒՇԵԱՑ եւայլն խիստ չափաւոր գներով.

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ մեծ և փոքր, գունաւոր և այլն ամէն տեսակ խիստ արժան։ Պէտք ունեցողներն կը հրաւիրուին դիմել ի

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս Սուլթան Համամ փողոց Թիւ 14։ 511 9

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

698

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ երդադ անպարը իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան իւչ պին գըյէտէն իւչ պին պէշ եիւզ գըյէյէ գատար զէյթունըն, պին գըյէ սըգարմաչէթ մօմըն վէ պին պէշ եիւզ սանտըգ Պաթում կազըն իչպու քեանունի էվվէլը րումինին եիրմի սէքիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ տախի Թէգարրիւր իտէճէք Ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

23 Քեանունի էվվէլ 1887
Նօ. 30 1427 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ յ30 Նոյեմբեր 1887

ՊԱՀԱՆՋՔ	Ղուրուշ		ՊԱՐՏՔ	Ղուրուշ	
Բաժինք չվճարուած	550,000,000		Դրամագլուխ	1,100,000,000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	119,878,651	23	Պանքատոմք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	40,642,300	
» ի մասնաճիւղս	36,572,931	39	Վճարելի փոխանակագիրք	127,300,210	34
Գանձելի փոխանակագիրք	578,251,560	5	Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	»	
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	100,439,701	30	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պահանջողք»	401,042,316	6
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտականք»	251,550,416	25	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	75,443,943	6
Փոխատուութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	146,362,874	39	Պահեստք զանազանք	35,073,059	
Անշարժ և շարժական գոյք	8,876,895	1	Վճարելի շահաբաժինք	2,843,409	
Զանազանք	8,917,427	28	Զանազանք	18,505,221	24
	1,800,850,459	30		1,800,850,459	30

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ աւմարաց Թ. 631

Տնօրէն
Էմ. Տըվօ

Ընդհ. Տնօրէն
Մ. Հ. Ֆօսթէր

ԴԵՌ ՔԻՉ ՄՆԱՑԵՆ ԱԼ

Պիտի տեւէ վաճառումն անգլօ-բրիտանական արծաթով սեղանի ամբողջ սպասներին, որ անվաճառ մնացած էր Աւստրօ-Հունգարիոյ և Ռումանիոյ միջև ծագած մաքսային կռուոյն պատճառաւ. Ուստի կը հրաւիրենք լրագրոյս ընթերցողները որ ձեռքէ չփախցնեն այս սպասները գնելու առիթը, որոնք 250 հատ միայն մնացած են [illegible], հաւատալով թէ ի շահ իրենց պիտի գործեն։

ՄԻՄԻԱՅՆ 18 ՖՐԱՆՔՈՎ

ամէն մարդ կրնայ ստանալ սեղանի և պնակների ամբողջ և շքեղ սպաս մը, անգլօ-բրիտանական արծաթով, որուն մշտական սպիտակութիւնն երաշխաւորեալ է 10 տարուան համար։

Սպասը կը բաղկանայ հետեւեալ կտորներէ

ՇԱՏ ՅԱՐՄԱՐ ԿԱՂԱՆԴՉԷՔԻ ՀԱՄԱՐ

ՇԱՏ ՅԱՐՄԱՐ [illegible] ՀԱՄԱՐ

- 6 Դանակ, հատու սայրերով.
- 6 Պատառաքաղ ամբողջովին անգլօ-բրիտանական արծաթով.
- 6 Ապուրի գդալ ամբողջովին անգլօ-բրիտանական արծաթով.
- 6 Խահուէի գդալ ամբողջովին անգլօ-բրիտանական արծաթով.
- 6 Հաւկիթի գդալ անգլօ-բրիտանական արծաթով.
- 1 Մեծ գդալ ամբողջովին անգլօ-բրիտանական արծաթով.
- 1 Կաթի գդալ ամբողջովին անգլօ-բրիտանական արծաթով.
- 6 Հաւկիթի աման (քօքըթիէ)
- 1 Պղպեղաման կամ շաքարաման.
- 1 Թէյի ընտիր [illegible] կոթով.
- 1 Խաղի թղթի ափսէ 30 սանդիմէթր երկայնութեամբ.
- 2 Սրահի սքանչելի աշտանակ.

—

43 կտոր անգլօ-բրիտանական արծաթով որք առաջ 50 Ֆրանք կ'արժէին եւ այժմ կը ծախուին 18 Ֆրանքի միայն։

Պատուէրները կ'ընդունուին կանխիկ դրամով կամ գումար մը վճարելով, այն քաղաքաց մէջ, ուր շոգենաւային ընկերութեան գրասենեակ մը կամ երկաթուղւոյ կայարան մը կայ, և պէտք է ուղղել առ «ԶԻՒՐ ՄՈՆԱՐԽԻ» ի վաճառատունը Կալաթա, Կիւմիւշ օղլու խան, Մախմուտիէ գիմաց։

Ծան. Օտար երկիրներէ եկող պատուէրներն աւելի լաւ կը լինի եթէ ուղղուին կեդրոնին առ

WAARENHAUS «ZUR MONARCHIE»
Vienne, III Hintere Zollamtstrasse, 9

որովհետեւ այս պարագային մէջ 10 % զեղչ կը լինի գնոյն վրայ։ 1332 6—6

[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի մէջ բեռնակիր

Շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	4200	Սֆինքս	3000
Ֆարոս	4000	Օսիրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	300
Թեբէս	3250	Լոտիս	800
[illegible]	3250	Օլինթա	800
Մարեոթիս	3250	Սեթի	700

Ներքոյ յիշեալ շոգենաւ նաւապետ Ֆօրեսթըր ամսոյս 24/5 Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԱԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ
415

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ Հըլ, Անվերս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարենկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պասսանօ	3,500	Մէլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրաւօ	2,000	Օթելլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	[illegible]	3,000
Գալիբրօ	2,500	Օրլանտօ	4,500
Գամօ	2,100	Օգօ	2,000
Գոգօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	[illegible]	1,700
Տոմինօ	1,800	Բիզօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
[illegible]	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօ	800	Րոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րոմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րոմէօ	3,500
Կիթանօ	3,500	Սալերնօ	4,000
Կիտալկօ	2,200	Սաֆօ	2,000
[illegible]	1,800	Սիլվիօ	2,000
[illegible]	2,200	Սորենթօ	4,300
[illegible]		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,600
Հիտալկօ	3,000	Թիպէր	1,300
Հումպէր	1,200	Թոլէտօ	2,800
[illegible]	2,300	Թորոնթօ	3,600
Քէլօ	2,000	[illegible]	1600
[illegible]	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	[illegible]

[illegible] շոգենաւն, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ [illegible]։

[illegible] շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ ընծայուած։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
Ֆ. ՀԻԼՑ ԵՒ ՈՒՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլէթ
խան Ղալաթիա
551

Արտօնատէր Օ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանքնոց 2000 արժեթղթերու բաժանեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ. Պ. լը Վէժան տը Մոնդավ (Ֆէլիքս), ատենապետ Պառատոյ Լէգէօնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէօն) Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկ. սնտուկէն, սեղանաւորք)

[illegible] 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օսման (Վիգդոր) Պ. Պէլլիք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մարիուս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են. Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։ — Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գրէտի Ֆոնսիէի պարտամթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։ — Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ դեռ բոլոր ստակը չը վճարած՝ մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն. —

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ խնայողական մտածութեանց ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յաւելցածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտամթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժեթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ
Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակատարք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնտեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իրէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար յԷտիրնէ, [illegible]. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. [illegible], գործակատար յԱֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրայեան, գործակատար ի Ատափազար. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և Ընկ., գործակատարք ի Տօպրիճա. 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ Պ. ՌՈՒՄՓԼԸՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

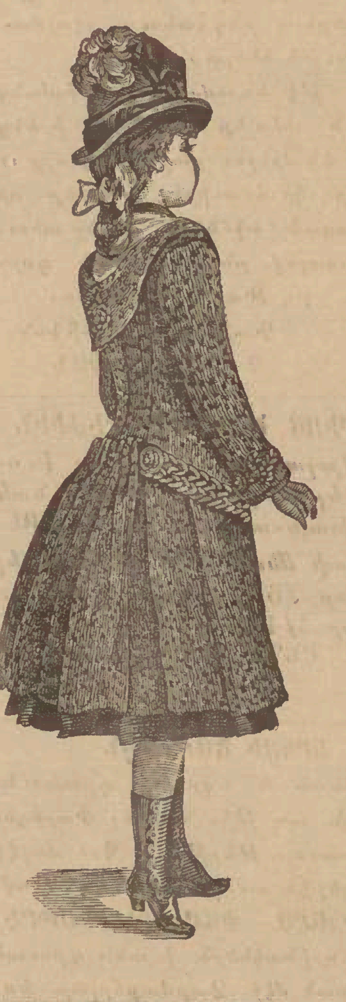

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քոսէներ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ. Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ ևս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական գրոշով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախսը։ 1180

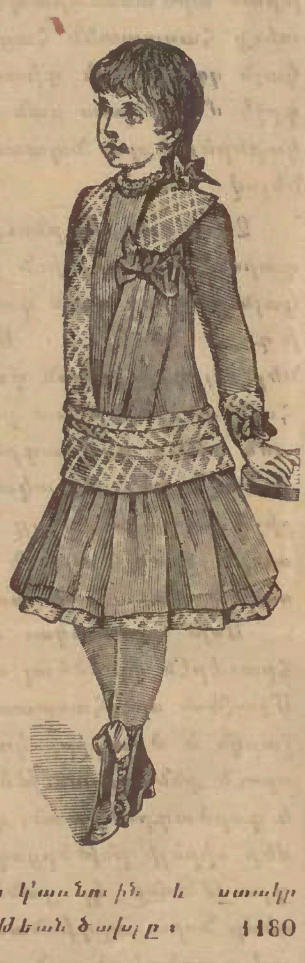

ԵՐԿԱԹԻ ԲԷԲԴՈՆԱՏ ՌՈՊԷՆԻ

ԲՈՒՆ ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՋՈՒՐ ԴԻՒՐԱՄԱՐՍԵԼԻ

Որ յառաջ կուգայ մսին մնացիչ տարրին եւ երկաթին բաղադրութենէն։
Շատ զօրեղ ախորժաբեր դեղ մ'է, եւ գերազանցապէս կազդուրիչ։

Բէբտոնատը Ռոպէնի, կերակրոց հետ խառնուելով, [illegible], ինչպէս կը լինին միւս երկաթախառն պատրաստութիւնները։

Ո՛չ պնդութիւն, ո՛չ ալ լուծում կը պատճառէ և որովհետեւ մարսուելու համար մեծ աշխատութեան պէտք չունի, երբեք ստամոքսի ծանրութիւն չպատճառեր։

ԲԷԲԴՈՆԱՏ ՏԸ ՖԷՌ

Կը տրուի կաթիլ առ կաթիլ։

Մէկ անգամէն 10 էն 20 կաթիլ իւրաքանչիւր ճաշի ատեն, [illegible] հեղուկի կամ կերակուրի մէջ։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական մթերանոցը, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, կայարան Պէշիքթաշի թրամուէյին. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն լաւ դեղարանաց մէջ։
978 26—26

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիթալ, Ուիթալ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեքանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 686

ԱՊԱՀ. ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ
566

L'AVENIR DES FAMILLES ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միդիֆիօ տը Պէլէսի ստացած պայմանագրով
Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՈՒԷ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԳԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։ — Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այսպիսի գործողութեամբք զոր ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւններն պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնացք ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտամթղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով։

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտամթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մարսէյլէն. (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէէ մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտամթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիոնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իփօթէքէռ Օպլիկասիոնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։ — Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։ — Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հեռի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պաղչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ „ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ" Ի ՊԵՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք և այլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս
791

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արապեան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարեան	6000	Իսթրիան	5500
Պուլկարեան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթիլեան	800	Լիպուրեան	2500
Կորինթեան	2000	[illegible]	800
[illegible]	700	[illegible]	700
Եգիպտեան	3700	Բէրսիան	3800
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]

Անդրանկեան շոգենաւը նաւապետ Կուպր Լիվըրբուլէն ընդհանուր վաճառքով աստ հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ՀԻՒՊԸՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ. Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Հիւպըրտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Թորնըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաճման և ընկ.
Մալթա, Ռ. Թամպլիբրի.
Շիրա, Ս. Վօքօղօրտօլօ Որդիք և ընկ
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթըլ և ընկ.
[illegible]

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլի և Բոմբէյի միջեւ կանոնաւորապէս բանող.

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւավարձի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՒԹԷ ՐՂՊԻՆ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
[illegible] փողոց, Թիւ 13
[illegible]

ՊԱՊԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ
կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Ցօֆիա	3,000	Գրէյ
Արգատիա	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
Լօմբարտիա	2,500	[illegible]
Մասեդոնիա	3,500	[illegible]
[illegible]	2,800	[illegible]

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
Գործակալք
536

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42
	Առաւօտ											Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	[illegible]	[illegible]
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	…	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	[illegible]	[illegible]
Տավշան փաշա	…	…	…	…	…	…	…	… …	… …	… …	… …	…	… …	…	…	…	…	…	…	[illegible]	[illegible]
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	…	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	[illegible]	[illegible]
Եէտի-գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	[illegible]	[illegible]
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	…	10 46	… …	11 45	… …	2 24	… …	3 24	4 21	…	5 23	…	6 25	[illegible]	[illegible]
Այ Ստեփանօ	…	7 33	…	8 30	9 4	9 25	…	10 55	… …	11 55	… …	2 33	… …	…	4 30	…	5 32	…	6 35	[illegible]	[illegible]
Քիւչիւք Չէք	…	…	…	…	9 14	…	…	… …	… …	12 3	… …	…	… …	…	…	…	…	…	6 43	[illegible]	[illegible]
……	…	…	…	…	…	…	…	… …	… …	… …	… …	…	… …	…	…	…	…	…	…	[illegible]	[illegible]

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	
	Առաւօտ										Իրիկուն										
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	…	6 40	…	…	…	…	… …	… …	… …	… …	… …	1 40	…	…	…	…	…	…	…	6 2	…
Այ Ստեփանօ	6 20	6 49	…	7 45	…	8 40	… …	9 43	… …	11 10	… …	1 49	…	2 50	…	…	4 47	…	5 49	6 13	…
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	… …	9 53	… …	11 20	… …	1 59	…	3	3 56	…	4 57	…	5 59	6 27	…
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	…	7 10
Տավշան փաշա	…	…	…	…	…	…	… …	… …	… …	… …	… …	…	…	…	…	…	…	…	…	…	…
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	…	7 16
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28
……	…	…	…	—	…	…	… …	… …	… …	… …	… …	…	…	…	…	…	…	…	…	…	…

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 576